

IIN STRATEGINEN YLEISKAAVA 2040

Valmisteluvaihe

Kaavaselostus 24.3.2022

Sweco Infra & Rail Oy, Oulu

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Työn lähtökohdat ja tavoitteet	4
3. Vuorovaikutus	5
Prosessin aikana saatu palaute	6
Kaavan tavoitetyöpaja	7
Kaavan 2. työpaja	7
4. Vaihtoehdot	8
Rakennemallien vertailu	10
5. Yleiskaavan kuvaus	11
Oikeusvaikutukset	12
Suojelu- ja muut ympäristöarvot	13
Asuminen	15
Elinkeinot	18
Liikenne	20
Virkistys ja matkailu	25
6. Vaikutusten arviointi	28
Ilmastovaikutukset	28
Vaikutukset kestävään kehitykseen	29
Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	29
Vaikutukset kunnan elinvoimaan	30
Vaikutukset kestävään liikkumiseen	31

Vaikutukset ihmisiin ja elinympäristöön	32
Vaikutukset luontoon ja maisemaan	32
Tavoitteiden toteutuminen	33
7. Kehityspolku (täydentyä ehdotusvaiheessa)	35
8. Lähteet	36

Liitteet:

Liite 1.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 2.	Lähtötietojen kuvaus
Liite 3.	Vastineet saatuun palautteeseen - OAS vastineet hyväksytyt kunnanhallituksessa 18.1.2021
Liite 4.	Kyläkuvaukset (luonnos)
Liite 5.	Asemanseudun maankäyttöselvitys
Liite 6.	Valtatien 4 kehittämisvaihtoehdot
Liite 7.	Tuulivoimaselvitys (2020)
Liite 8.	Kaupallinen selvitys (2019)
Liite 9.	Oulun seudun lähijunaliikenteen esiselvitys (2019)

Yleiskaavamerkinnot ja määräykset

Kartat:

Kartta 1.	Kaavaluonnos (24.3.2022)
Kartta 2.	Voimaan jäävät osayleiskaavat

1. Johdanto

lin kuntaan laaditaan strateginen yleiskaava, jonka tavoitevuosi on 2040. Yleiskaavalla ennakoidaan ja luodaan kunnan tulevaisuutta tavoitevuoteen saakka. Yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Tavoitteena on muodostaa yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan kuntaa halutaan kehittää. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana. Kaavatyötä ohjaavat valtakunnalliset tavoitteet sekä maakuntakaava ja muut seudulliset suunnitelmat.

Strateginen yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena, mutta se ei pääosin kumoa voimassa olevia osayleiskaavoja. Strateginen yleiskaava tulee huomioida laadittaessa, muutettaessa ja päivitetessä osayleiskaavoja ja asemakaavoja sekä suunniteltaessa muuta alueiden käyttöä. Strategista yleiskaavaa tulisi tulkita yhdessä osayleiskaavojen kanssa. Strategisessa yleiskaavassa esitetään uusia tavoitteita, jotka saattavat muodostaa ristiriitoja aiemmin voimaan tulleen osayleiskaavan kanssa.

Yleiskaava täydentää vuonna 2018 hyväksytyä [lin kuntastrategiaa 2018–2025](#). Kuntastrategiassa yhtenä tärkeänä kohtana mainitaan rohkaiseva maankäyttö. Strategiassa todetaan, että lissä kaavoitetaan reippaasti ja ennakoivasti hyödyntäen kaavoituksen profilointia. Strategisella yleiskaavalla viedään kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita käytäntöön ja edistetään niiden toteuttamista.

Yleiskaavan laatimisen taustalla vaikuttaa monta kehitystrendiä, tekijää ja tavoitetta. Kaavassa asemoidaan pinta-alaltaan laaja kunta vahvasti osaksi Oulun seudun kehitystä. Kunnan pohjoisosista Kuivaniemeltä suuntaudutaan

luontevasti Oulun ohella myös Kemi-Tornio-kaupunkiseudun suuntaan. lin sijainti onkin keskeinen Oulun ja Lapin maakunnan välissä, ja suunnittelukysymykset ovat vaihtelevia kunnan eri osissa. Tärkeää on kehittää kunnan eri alueita niiden ominaispiirteet huomioiden. Suunnitteilla on myös erilaisia kunnan kannalta merkittäviä hankkeita, kuten lin keskustan ohitustien rakentaminen. Yleiskaavassa huomioidaan näiden hankkeiden vaikutukset ja vastataan muuttuvaan toimintaympäristöön.

lin alueella on monenlaisia maankäytön yhteensovittamistarpeita. Esimerkiksi laajoilla metsäalueilla on potentiaalia muun muassa tuulivoiman näkökulmasta, mutta toisaalta alueilla on suuri merkitys myös virkistykseen, metsätalouden ja luonnon monimuotoisuuden kannalta. Usein eri maankäyttömuodot ja toiminnot voivat sijaita samalla alueella rinnakkain, mutta joissakin tapauksissa on perusteltua tehdä selviä valintoja. Yleiskaavassa tehdään priorisointeja ja linjauksia, joilla varmistetaan kunnan elinvoimaisuus ja ympäristön viihtyisyys myös tulevaisuudessa. Oleellista on tarkastella asioita kokonaisuutena ja eri näkökulmat huomioiden.

Ilmastonmuutos pakottaa ajattelemaan ja tekemään asioita uudella tavalla. Vähähiilisyys ja resurssihiilisyys ovatkin vahvasti esillä kunnan strategisissa tavoitteissa, ja teemat näkyvät kattavasti myös yleiskaavaratkaisussa.

Strategisen yleiskaavaprosessin aikana on laadittu liikennetarkastelu valtatielle 4. Tarkastelussa huomioidaan valtatie muutostarpeet Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen osalla. Tarkoituksena on laatia yleissuunnitelmatasoinen selvitys, jossa vaihtoehtotarkastelujen kautta esitetään linjaus- ja liittymäratkaisut näille kolmelle alueelle. Valtatien 4 kehittäminen vaatii strategisen yleiskaavan

merkintöjen lisäksi vielä maantielain mukaiset suunnitteluprosessit. Iin taajaman ohitustietä ei käsitellä tässä selvityksessä, vaan asia on tarkasteltu aiemmissa yhteyksissä. Kaavaselostuksen liitteenä olevassa Asemanseudun maankäyttöselvityksessä on tarkasteltu vaihtoehtoja Iin ohikulkutiehen kytkeytyville liikennetarkistuksille Asemanseudun alueella.

Kaavan laadinnasta on vastannut Sweco Infra & Rail Oy tiiviissä yhteistyössä Iin kunnan kanssa. Kunnassa työstä ovat vastanneet Heini Ervasti (elokuuhun 2021 saakka) ja Elina Nissinen (syyskuusta 2021 alkaen). Swecolla keskeisinä kaavan laatijoina toimivat FM Jaakko Raunio (YKS-666) ja FM Johanna Lehto (YKS-675). Työtä on ohjannut kunnanhallituksen asettama ohjausryhmä.

2. Työn lähtökohdat ja tavoitteet

Yleiskaava täydentää vuonna 2018 hyväksyttyä Iin kuntastrategiaa 2025. Kaavan tavoitevuosi on kuitenkin 2040. Yleiskaavaa päivitetään tarvittavien teemojen osalta valtuustokausittain. Päivitystyöt kytketään kuntastrategian päivittämisprosessiin.

Iin kuntastrategiassa 2025 on asetettu kolme läpileikkaavaa teemaa (kestävä kehitys, digitalisaatio, elinkeinoelämä edellä). Teemat ovat ohjanneet vahvasti myös strategisen yleiskaavan laadintaa. Kuntastrategia on esitetty kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä. Strategian ydinkohdat on kuvattu myös lähtötiedot -liiteasiakirjassa.

Uuden kuntastrategian laatimisesta on tehty päätös joulukuussa 2021. Uuden kuntastrategian laatimisprosessi ja asetetut tavoitteet huomioidaan strategisen yleiskaavan laadinnassa (pääosin ehdotusvaiheessa). Prosessit yhteensovitetään tarvittavilta osin.

Yleiskaavan tavoitteena on määrittää Iin maankäytön suuret linjat ja muodostaa yhteinen tahtotila siitä, millainen kunnan halutaan olevan vuonna 2040. Työssä on määritelty kunnan maankäytön tulevat kehittämisen painopisteet ja suunnat.

Vuonna 2019 laadittiin [Iin maankäytön kehityskuva](#) yhteistyössä Oulun yliopiston arkkitehtuurin yksikön kanssa. Kehityskuva on ollut keskeinen yleiskaavatyötä ohjaava asiakirja. Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on laadittu myös muun muassa tuulivoimaa koskeva erillisselvitys sekä erillinen Asemanseutua koskeva maankäyttöselvitys. Selvitykset on esitetty kaavaselostuksen liitteenä.

Ii on vähentänyt merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjään ja tehnyt työtä kiertotalouden edistämiseksi. Ilmaston ja kestäväan kehitykseen liittyvää työtä jatketaan, ja kunnan vähähiilisyteen liittyvät tavoitteet ovatkin ohjanneet vahvasti yleiskaavan laadintaa.

Resurssiviisas Ii -tiekartassa on asetettu muun muassa seuraavia tavoitteita vuodelle 2050:

- Uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin
- Suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi Iissä laajasti käytössä
- Uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian
- Iilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä
- Iissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita
- Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue

- **li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta**

Kunnan aluetta koskien on olemassa paljon olemassa olevaa selvitys- ja suunnitteluaineistoa. Yleiskaavan laadinnassa ja tavoitteiden asettamisessa on huomioitu muun muassa seuraavat strategiat ja suunnitelmat:

- **Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet**
- **Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat ja maakuntasuunnitelma**
- **Merialuesuunnitelma**
- **Iin kunnan strategiat ja ohjelmat sekä asetetut tavoitteet**
- **Oulun seudun kehityskuva 2030+**
- **Alueen liikenneväylien kehittämissuunnitelmat**
- Ehdotusvaiheeseen tarkennetaan vielä tarvittaessa uusimmat tiedot esim. perinnebiotoopeista ja luonnonympäristöistä

Kaavaselostuksen vuorovaikutusosiossa (seuraava kappale) on kuvattu kaavaprosessien aikana esille nousseet eri osallisten tavoitteet yleiskaavatyölle. Osiossa on kuvattu myös viranomaisten asettamat tavoitteet.

3. Vuorovaikutus

Kaavatyön alkuvaiheessa asetetun tavoitteen mukaisesti yleiskaava on laadittu tiiviissä vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Osalliset ja vuorovaikutuksen toteuttaminen eri vaiheissa on kuvattu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Kaavatyötä on ohjannut kunnanhallituksen nimeämä ohjausryhmä. Ryhmä on kokoontunut useita kertoja kaavan laadinnan aikana. Ohjausryhmän kokoonpano:

- **Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston puheenjohtajat**
- **Kunnan maapoliittinen jaosto**
- **Kylien neuvottelukunnan puheenjohtaja**
- **Pohjois-Pohjanmaan liitto**
- **Pohjois-Pohjanmaan museo**
- **Metsähallitus**
- **Väylävirasto**

Yleiskaavan julkisten nähtävilläolojen aikana saatu palaute ja annetut vastineet esitetään kaavaselostuksen liitteessä. Tiivistelmä saadusta palautteesta ja kaavaan tehdyistä tarkennuksista tullaan kuvaamaan prosessin aikana saatu palaute -osiossa.

Yleiskaavaa on työstetty kahdessa työpajassa. Ensimmäisessä työpajassa määriteltiin kaavan tavoitteita. Toisessa käytiin läpi laadittujen rakennemallien ja niiden pohjalta johdettujen väittämien kautta läpi eri kehittämistavoitteiden toteuttamista kunnan eri osissa.

Kaikille kuntalaisille avoin kysely toteutettiin osana NordGreen-hanketta. Vastauksissa korostuivat reittien, virkistysrakenteiden ja ranta-alueiden kehittämiseen liittyvät toiveet ja tarpeet. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty yleiskaavan laadinnassa.

Lisäksi kaavaan liittyen toteutettiin kesällä 2021 järjestettyjen kunnallisvaalien ehdokkaille kysely, jossa kartoitettiin lin maankäytön kehittämiseen liittyviä tavoitteita.

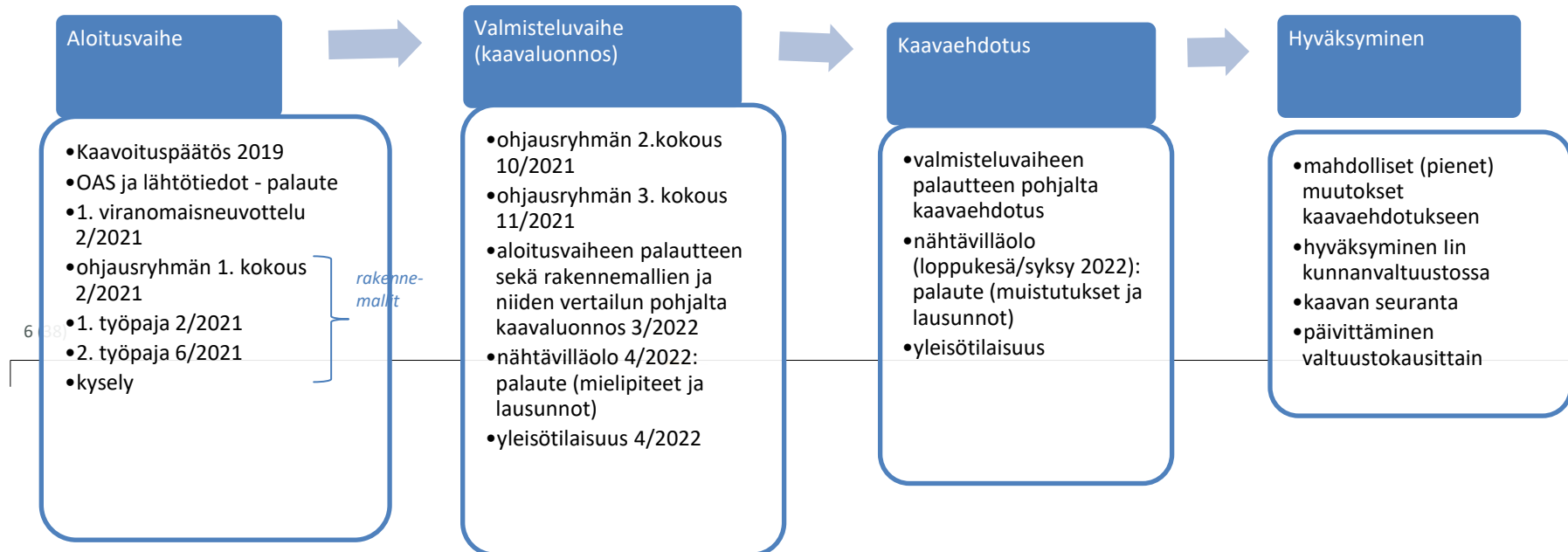
Yleiskaavaan liittyen on tehty erillisselvityksenä Asemanseutua koskeva maankäyttöselvitys. Asemanseutua koskevia kehittämistavoitteita työstettiin omassa työpajassaan.

Paliskuntien kanssa tullaan järjestämään neuvottelu valmisteluvaiheen nähtävilläolon jälkeen, jolloin kaavaluonnoksesta saatu palaute on huomioitavissa.

PROSESSI JA SEN AIKANA SAATU PALAUTE

ALOITUSVAIHE

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 9.9.-9.10.2019 välisen ajan. Lausuntoja saatiin 12 kpl ja mielipiteitä 5 kpl.

Palautteessa korostuivat muun muassa luontoon, hiljaisiin alueisiin ja tuulivoimaan liittyvät kysymykset. Kunnanhallituksen hyväksymät vastineet on esitetty liitteessä 3.

VALMISTELUVAIHE

Täydentyy.

KAVAEHDOTUS

Täydentyy.

Kaavaprosessin keskeiset vaiheet on esitetty alla olevassa kaaviossa.

KAAVAN TAVOITETYÖPAJA

Yleiskaavan tavoitteita käsiteltiin vuorovaikutteisessa työpajassa tammikuussa 2021. Työpajassa käsiteltiin kahdessa ryhmässä neljää teemaa: elinkeinot, virkistys ja matkailu, asuminen ja liikenne. Kysymyksiä pohdittiin kuntastrategian linjausten sekä teemoittaisten kysymysten kautta.

Kuntastrategia: li on tunnettu kasvun keskus, uusyrityksperustanta ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa

ELINKEINOT

Mitkä ovat lin elinkeinojen kehittämisen kärjet?

Millaisia alueita elinkeinot tarvitsevat lissä ja missä alueiden on hyvä sijaita?

Asemanseudun kehittäminen?

Miten erilaiset palvelut tuotetaan tulevaisuudessa lissä?

Kuntastrategia: Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajanviettoalueita.

VIRKISTYS JA MATKAILU

Millaisia ovat lin matkailun kehittämistavoitteet (lähialuematkailu/suurempi kasvu)?

Millainen on lin virkistysalueiden ja -verkon tavoitetilä?

Tapautuuko virkistys ja matkailu luonnonympäristöissä vai osana muuta maankäyttöä?

Mitä mahdollisuuksia liittyy mereen ja muihin vesistöihin?

Kuntastrategia: kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä, nouseva positiivinen väestönkasvu

ASUMINEN

Millaista väestönkasvua lin on hyvä tavoitella?

Miten lin eri alueet (taajamat, kylät) voisivat profiloitua?

Millaisia ovat tulevaisuuden asumismuodot lissä?

Kuntastrategia: lissä liikenne- ja viestintäyhteydet ovat maan huippua. Liikkuminen on vähäpäästöistä

LIIKENNE

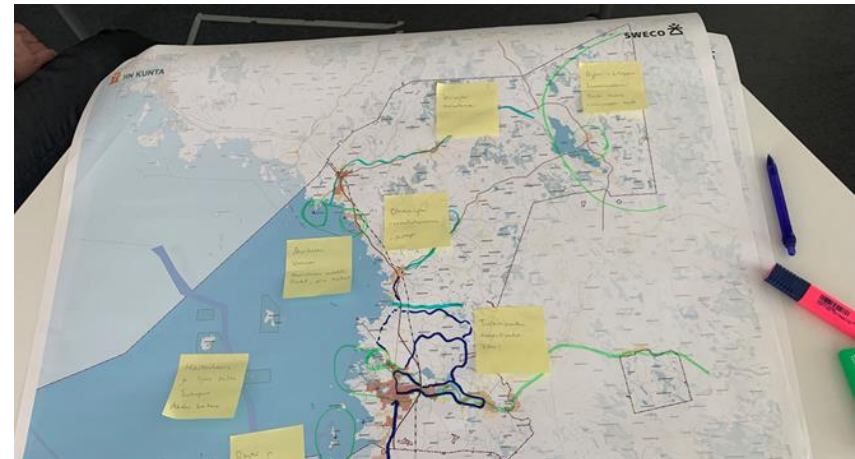
Millaisia ovat liikkumisen tarpeet lissä (autoilu, pyöräily, jalankulku)? Millaisia muutoksia tarvitaan nykytilanteeseen?

Valtatien 4 kehittäminen ja ohikulkutien vaikutukset?

Millaisia logistiikan kehittämistarpeita lissä on?

KAAVAN 2. TYÖPAJA

Kaavan toinen työpaja järjestettiin kesäkuussa 2021. Siinä pohdittiin rakennemalleista johdettuja väittämiä ja tavoitteita lin näkökulmasta sekä sijoitettiin toimintoja ja kehittämistavoitteita kartoille. Työskentelyä tehtiin kahdessa ryhmässä, joista toinen käsitteli elinkeinojen ja liikenteen teemoja, toinen asumisen sekä matkailun ja virkistysen. Lopputuloksena saatiin jatkotyöstämistä varten erityisesti karttamateriaalia.

4. Vaihtoehdot

Lähtötietojen, laadittujen selvitysten ja vuorovaikutuksen pohjalta laadittiin kolme vaihtoehtoista rakennemallia yleiskaavan pohjaksi. Rakennemallit kuvaavat Iin tulevaa aluerakennetta erilaisiin kehityskulkuihin, teemoihin ja strategiaan valintoihin pohjautuen.

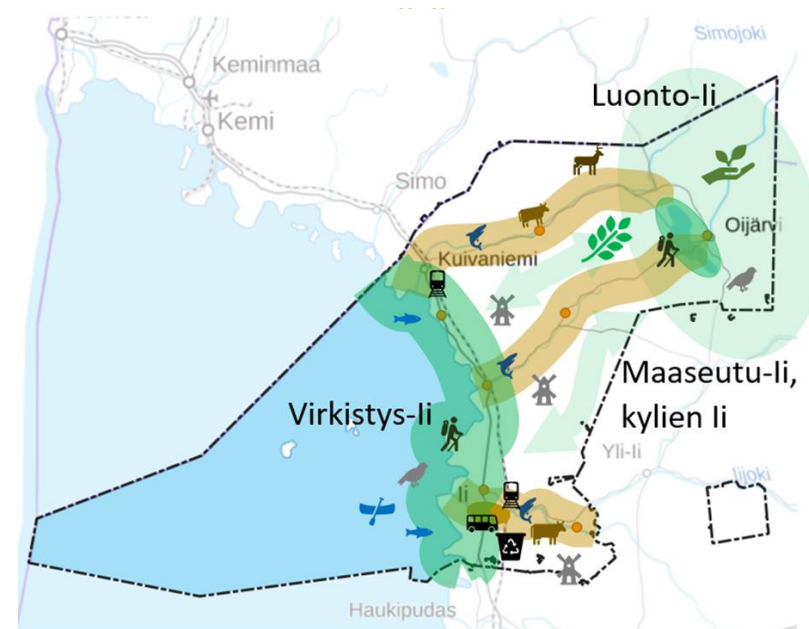
Rakennemallit pohjautuvat etenkin

- Kansainvälisiin megatrendeihin
- Paikalliseen toimintaympäristöön ja sen muutostekijöihin
- Iin kuntastrategiaan ja muihin alueen strategiaan tavoitteisiin
- Tapahtuneeseen kehitykseen ja odotettavissa oleviin kehitysennusteisiin
- Tavoitetyöpajan tuloksiin

Rakennemalleissa on huomioitu myös Iihin laadittu maankäytön kehityskuva. Vaihtoehdossa painottuvat erilaiset, Iin kunnalle luontaiset kehittämisen teemat, kuten kestävä kehitys ja ilmastotyö, digitalisaatio, uudistuva elinkeinoelämä, luonto- ja vesistömatkailu, laadukas asuminen sekä uudet liikkumisen ratkaisut. Rakennemalleissa on huomioitu Iin väestökehitys.

VAIHTOEHTO 1. "LUONNOLLINEN"

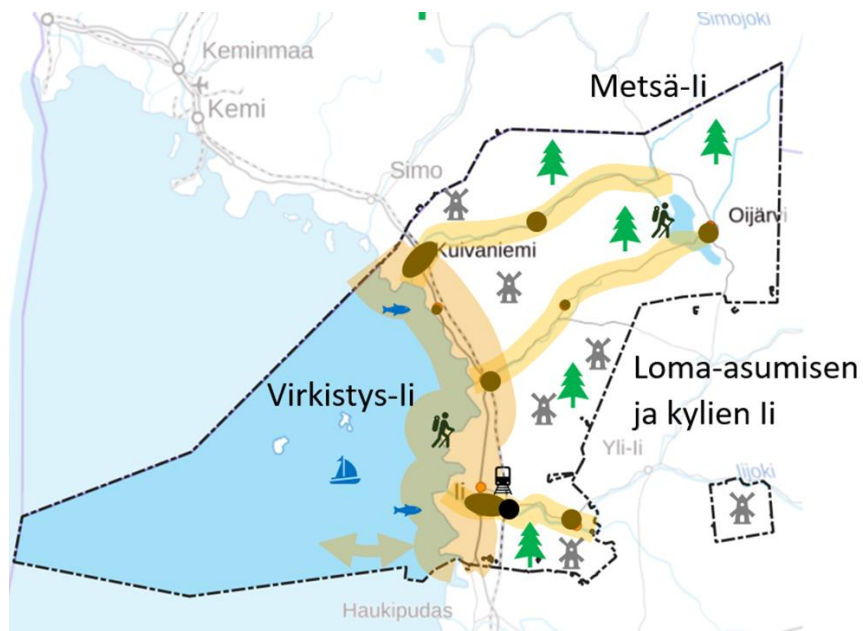
Vaihtoehdossa korostuu kunnan kehittäminen luonnon, maiseman luonteen ja kulttuuriympäristön ehdoilla. Vaihtoehto perustuu paikalliseen ja omavaraiseen elämäntapaan sekä luonnonläheisen asuinympäristön arvostukseen.

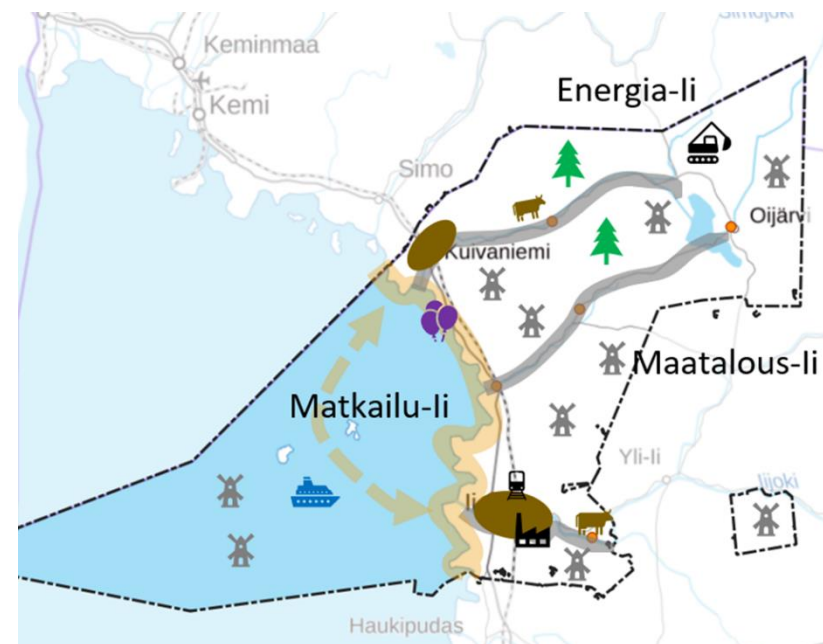
VAIHTOEHTO 2. "TUOTANNOLLINEN"

Vaihtoehto perustuu raaka-aineiden (erityisesti metsien, mutta myös esimerkiksi maa-ainesten) hyödyntämiseen, kehittyneeseen liikenneinfraan sekä kylien voimakkaaseen ja pistemäiseen kehittämiseen.

VAIHTOEHTO 3. "ENERGINEN"

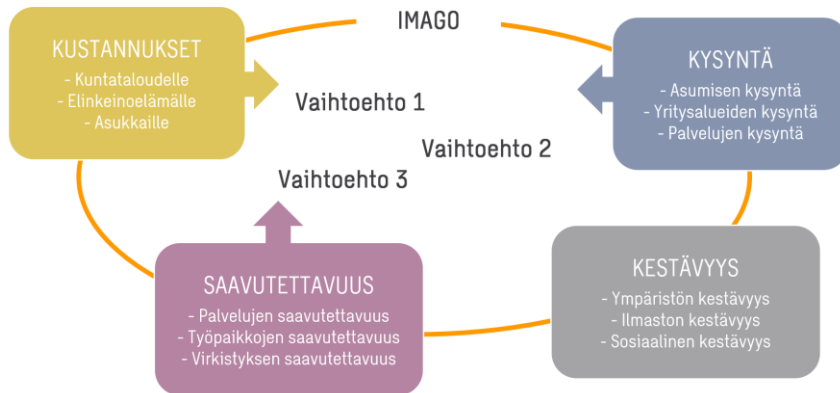
Vaihtoehto pohjautuu uusien elinkeinojen kehittämiseen ja kasvavaan energiantuotantoon, kuntakeskuksen ja sen palvelujen voimakkaaseen kehittämiseen sekä hyvään saavutettavuuteen ja tehokkaaseen logistiikkaan.

RAKENNEMALLIEN VERTAILU

Kolmesta rakennemallivaihtoehdosta laadittiin vertailu. Vertailun pohjana toimivat seuraavat kriteerit ja tarkastelukulmat:

VERTAILUN KRITERIT JA TARKASTE LUKULMAT

	Vaihtoehto 1 "LUONNOLLINEN"	Vaihtoehto 2 "TUOTANNOLLINEN"	Vaihtoehto 3 "ENERGINEN"
Vaikutukset kuntatalouteen ja kilpailukykyyn	+/-	+	++
Vaikutukset taloudelliseen ja toimivaan yhdyskuntarakenteeseen	--	++	+
Vaikutukset elinkeinoelämään ja yrittäjyyteen	+	++	++
Vaikutukset kestävään energiatalouteen	++	-	+
Vaikutukset palveluverkkoihin ja palvelujen saatavuuteen	+	+	+/-
Vaikutukset saavutettavuuteen ja kestävä liikunnan kehittämisedellytyksiin	-	+/-	++
Vaikutukset taajamakuvaan ja kunnan imagoon	+	-	+/-
Vaikutukset taajamakuvaan ja viihtyisyyteen	+	+	+
Vaikutukset terveelliseen ja turvalliseen asuin- ja elinympäristöön	+	+	+/-
Vaikutukset luonnonympäristöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön	++	+/-	+
Vaikutukset virkistysmahdollisuuksiin ja matkailun kehittämiseen	+	+/-	+
Vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään	++	-	+
Rakennemallin monipuolisuus	+	-	++
Resilienssi (muutosherkkyys)	++	--	+

Vertailun pohjalta päädyttiin siihen, että yleiskaava pohjautuu kaikkiin rakennemalleihin kuitenkin vaihtoehtoa 3 painottaen esimerkiksi taajaman kehittämistarpeiden osalta. Vaihtoehdosta 1 saadaan hyviä näkökulmia erityisesti viher- ja virkistysverkon kehittämiseen, vaihtoehdosta 2 muun muassa elinkeinoihin.

OIKEUSVAIKUTUKSET

Strateginen yleiskaava on MRL 42 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava. Oikeusvaikutteinen yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta sekä muuta maankäytön suunnittelua (esimerkiksi tiehankkeiden suunnittelu ja ympäristölupia vaativat toimenpiteet). Yleiskaava tulee huomioida osayleiskaavoituksessa kehittämisperiaatteiden kautta. Strategisen yleiskaavan toteuttaminen on mahdollista aloittaa kaavan tultua kaavaprosessin päätteeksi voimaan lainvoimaiseksi kuulutuksella.

Maakuntakaava on ollut MRL 32 §:n mukaisesti ohjeena strategista yleiskaavaa laadittaessa. Yleiskaavan laadinnassa on huomioitu MRL 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset.

Strateginen yleiskaava ei voimaan tulleessaan kumoa lin alueen voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis- tai asemakaavoja. Poikkeuksena edelliseen strateginen yleiskaava korvaa Uuden Oulun yleiskaavan, joka on voimassa pienellä alueella Jakkukylän osakuntaliitosalueella. Strateginen yleiskaava tulee huomioida, kun voimassa olevia yleiskaavoja muutetaan tai uudistetaan. Voimassa olevien osayleiskaavojen toteutuksessa on hyvä ottaa strategisen yleiskaavan kehittämismääräykset sekä muut kehittämismerkinnät riittävästi huomioon. Strateginen yleiskaava on kunnan tahtotilan ilmaus.

Yleiskaava korvaa oikeusvaikutuksettomana Kuivaniemen yleiskaavan.

Kunnan alueelle jäävät voimaan seuraavat osayleiskaavat:

1. lin keskustaajaman osayleiskaava
2. lin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus (Asemakylän osayleiskaava)
3. Ojakylän osayleiskaava
4. Oijärven osayleiskaava
5. Jakkukylän osayleiskaava / Jakkukylän osayleiskaava 2040
6. Karjalankylän osayleiskaava
7. lin merenrannikon ja saarten osayleiskaava
8. Kuivaniemen merenrannikon yleiskaava
9. Koninsaaren osayleiskaavan muutos
10. Olhavan tuulivoimapuiston yleiskaava
11. Olhavan tuulivoimapuiston yleiskaavan laajennus
12. Nybyn tuulivoimapuiston yleiskaava
13. Myllykankaan tuulivoimapuiston yleiskaava
14. Isokankaan tuulivoimapuiston yleiskaava
15. Palonkankaan tuulivoimapuiston yleiskaava
16. Pahkakosken tuulivoimapuiston yleiskaava
17. Suurhiekan merituulivoimapuiston osayleiskaava

Voimaan jäävät yleiskaavat on esitetty kaavaselostuksen liitekartalla.

Asemakaava-alueilla rakentamista ohjaa asemakaava. Yleiskaava ohjaa asemakaavojen laadintaa ja muutoksia.

Strategisessa yleiskaavassa esitetään uusia tavoitteita ja linjauksia, joista seuraavien on tunnistettu olevan ristiriidassa aiemmin voimaan tulleiden osayleiskaavojen kanssa:

- täydentyä

Yleiskaavassa tarkastellaan valtatie 4 kehittämistoimenpiteitä ja niiden maankäyttövaikutuksia. Yleiskaava ei kuitenkaan korvaa maantienlain mukaisia suunnittelumenettelyjä.

SUOJELU- JA MUUT YMPÄRISTÖARVOT

lissä on runsaasti suojelualueita, kulttuuriympäristön arvoja sekä maisemallisesti arvokkaita alueita, jotka tulee huomioida alueiden kehittämisessä. Alueiden arvot tulee taata, mutta toisaalta erityiskohteita voidaan hyödyntää tietyiltä osin osana vetovoimaisia asuin- ja virkistysympäristöjä.

listä löytyy Natura-alueita ja luonnonsuojelualueita:

- Natura 2000 -ohjelman alueita (13 kpl)
- Valtionmaiden suojelualueita (6 kpl) ja useita yksityismaan luonnonsuojelualueita
- lintuvesiensuojeluohjelman, soidensuojeluohjelman ja vanhojen metsien suojeluohjelman kohteita sekä soidensuojelun täydennysohjelmaehdotuksen kohteita
- linnuston kannalta arvokkaita alueita (IBA, FINIBA, MAALI) sekä lintujen päämuuttoreittejä

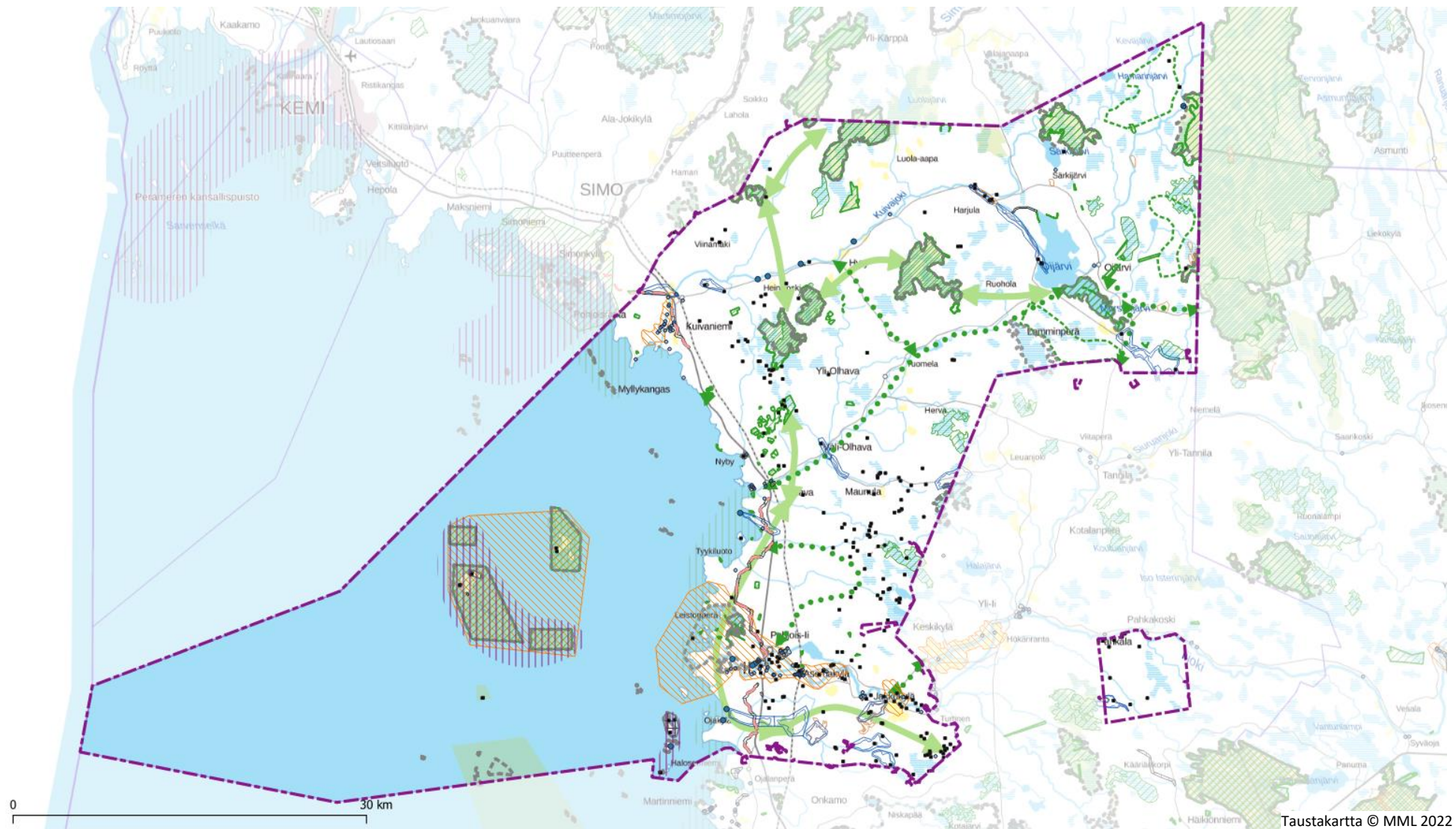
- tuuli- ja rantakerrostumia, arvokkaita moreenimuodostumia
- pohjavesialueita
- vedenalaisia luontoarvoja (merialuesuunnitelman mukaisesti)

Maiseman ja kulttuuriympäristön arvoalueita:

- valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY, 7 kpl) sekä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja suojeltuja rakennuksia
- maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (5 kpl)
- maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita perinnemaisemia
- muinaisjäänneksiä

Suojelu- ja ympäristöarvot on eritelty tarkemmin lähtötietoraportissa.

Strategisessa yleiskaavassa on esitetty lisäksi ohjeellisia ekologisia yhteystarpeita, joihin liittyvät osaltaan myös viheryhteystarpeet. Myös virkistys- ja matkailukohteiden verkko tukee osaltaan ympäristöarvojen säilyttämistä, sillä usea virkistys- ja matkailukohde perustuu luonnon- ja kulttuuriympäristöjen arvoihin. Strateginen yleiskaava sisältää myös ajatuksen turvetuotantoalueiden jälkikäytöstä hiilinieluina, esim. kosteikkoina kunnan itäosissa.

ASUMINEN

Strategisessa tarkastelussa listä on tunnistettu viidenlaisia vakituisen asumisen ympäristöjä:

- taajamat (Ii, Kuivaniemi) sisältäen taajamaan sijoittuvat kylämäiset kokonaisuudet (Alaranta, Asemanseutu)
- kylät, jakautuen sijainnin/tarkoituksenmukaisen suunnitteluvälineen pohjalta seuraavasti:
  - taajaman läheiset kyläalueet, taajaman laajeneminen (Iin Yliranta, Pohjois-Ii ja Ojakylä sekä Kuivaniemen Pohjoisranta)
- taajamien ja niiden lähialueiden määrittelyssä pohjana koulujen läheisyys (5 km), missä vakituinen asuminen pääpainona
  - kylät (osayleiskaava tai muu tarkempi suunnitelma, yksittäinen rakentaminen tai kysynnän lisääntyessä alueellinen suunnittelutarveratkaisu tai vastaava): Jakkukylä, Olhava, Oijärvi, Myllykangas, Yli-Olhava, Jokikylä/Hyry ja Luola-aapa
- vyöhykkeet, joissa vapaa-ajanasumisen muuttamista pysyvään asumiseen voidaan lähtökohtaisesti puoltaa, ovat erityisesti monipaikkaisuutta tukevia alueita 5 km kouluista
- jokivarret ja merenrannikko, osittain myös vakituisen asumisen alueita

Lisäksi vesistöjen varret (erityisesti merenrannikko mutta myös jokivarret ja järvien rannat) kylien ulkopuolella ovat ensisijaisesti vapaa-ajanasumiselle ja virkistykseksi soveltuvia alueita. Jokivarsissa on myös perinteisesti vakituista asumista, erityisesti alkutuotannon yhteydessä. Vesistöjen varsille on strategisessa tarkastelussa merkitty rantautumispaikkoja, jotka tärkeä säilyttää rakentamisesta vapaina mm. virkistykseen ja maisemien tarpeisiin.

Meri näkyy valtatielle Merihelmen kohdalla (kuva: Google Maps). Näkymää olisi kuitenkin hyvä saada avarrettua.

Iin taajamissa rakennetta säilytetään ja kehitetään tiiviinä, mutta pääosa kunnan vakituisesta asumisesta on jatkossakin omakotiasumista. Asuinalueet ovat pääosin väljiä ja ympäristöissä huomioidaan yhteys virkistysmahdollisuuksiin ja luonnonympäristöihin.

Iihin ovat tervetulleita kaikki väestöryhmät! Taajamissa muistetaan myös vuokra-asumisen mahdollistaminen.

Kuivaniemen alueelle voidaan tarvittaessa laatia osayleiskaava ohjaamaan rakennetta, erityisesti valtatie 4 parantamisen myötä. Muilla taajama-, taajaman läheisillä ja kyläalueilla on voimassa oleva osayleiskaava. Kylien kehittäminen tukee yhteisöllisyyttä ja omavaraisuutta.

Muiden kylien ja asumisen vyöhykkeiden rakentamista voidaan ohjata kyläalueilla suorilla rakennusluvilla ja suunnittelutarveratkaisuilla, kylien ulkopuolisilla rantavyöhykkeillä poikkeamismenettelyllä. Vapaa-ajanasuntojen muuttamisesta vakituisiksi asunnoksi tulee tehdä poikkeamispäätös, jonka myöntämisen edellytykset on esitetty tämän kaavaselostuksen liitteessä.

Kaavio asumisen rakenteesta. Palvelujen alueet ovat tiiveimpiä, lievealueet pääosin myös vakituista asumista ja siitä edempänä olevat perinteiset rakentamisen alueet (vyöhykkeet) haja-asutusta tai vapaa-ajanasutusta:

lissä on perinteisesti asuttu vesistöjen varsilla (jokivarret, osittain meren rannikko). Vesistöjen varsille muodostuu yleensä nauhakylä, jotka myötäilevät rantaviivaa. Nämä nauhakylät voivat olla pitkiä, ja jatkoa harvana vapaa-ajanasutuksena. Nauhamaisessa rakenteessa olevat tiivistymät ovat perinteisiä kyläkeskustoja, joihin jatkossakin kannattaa tiivistää vakituista asumista ja mahdollisia palveluja. Tiiviimmät alueet voidaan käsitellä kylärakenteina (myös mitoituksessa):

NAUHAKYLÄ, perinteinen rakentamisen rakenne:

Tiivistyvät keskustaajamat (lin kuntakeskus sekä Kuivaniemi/Asemakylä)

Kehittyvät kylät ja taajamien lähialueet

- Iin Yliranta
- Pohjois-Ii
- Ojakylä
- Kuivaniemen Pohjoisranta

Muut kehitettävät kylät

- Jakkukylä
- Olhava
- Oijärvi
- Myllykangas
- Yli-Olhava
- Jokikylä/Hyry
- Luola-aapa

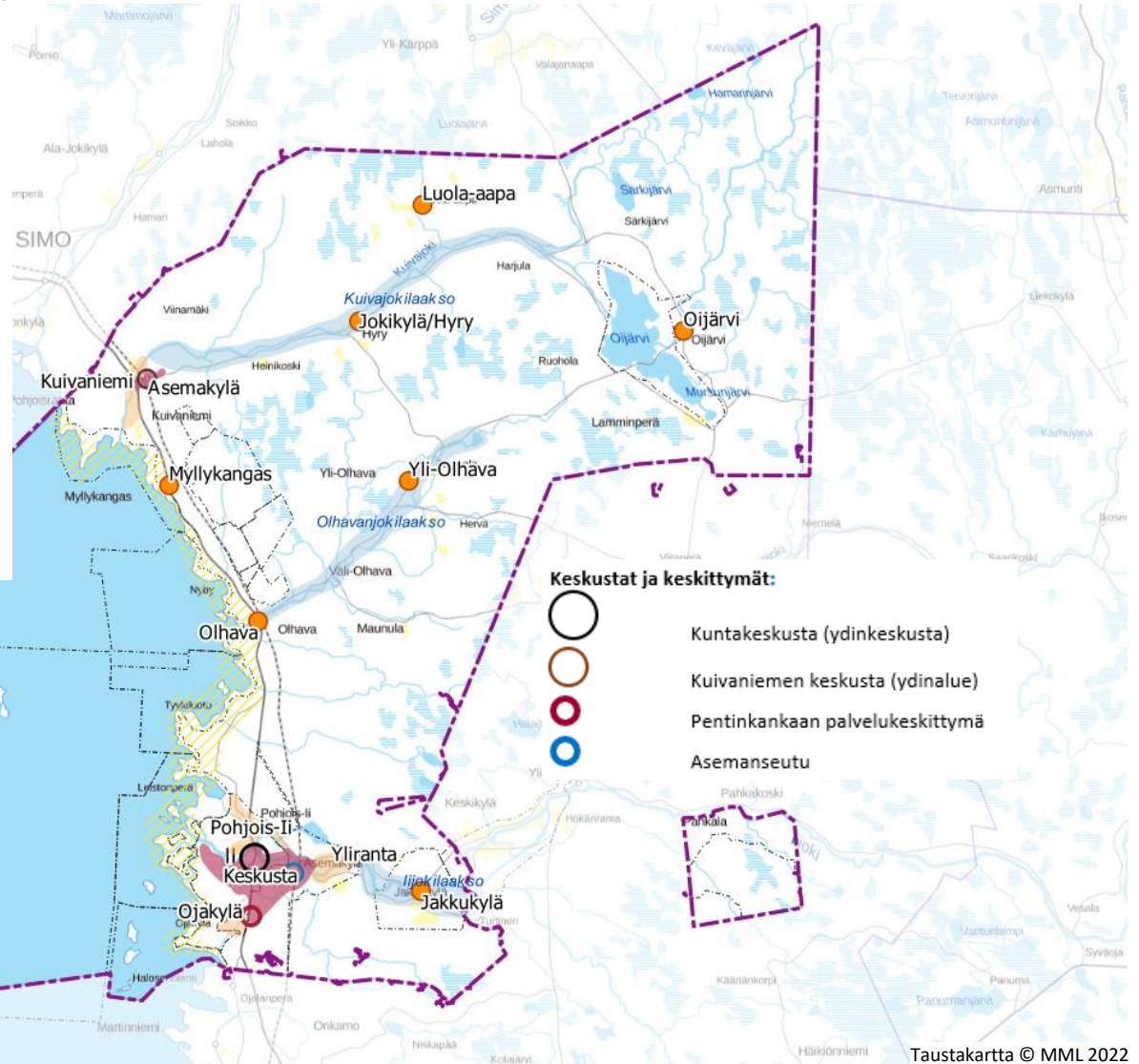

Rannikon vapaa-ajan vyöhyke

Jokilaaksojen kehittämissvyöhykkeet

- Iijokilaakson kehittämissvyöhyke
- Olhavanjokilaakson kehittämissvyöhyke
- Kuivajokilaakson kehittämissvyöhyke

ELINKEINOT

lissä keskeistä on varmistaa palvelu- ja teollisuusalueita kehittämällä työllistävien yritysten sijoittumismahdollisuudet sekä palvelujen säilyminen alueella. Iin imago ympäristömyönteisenä kuntana houkuttaa myös tämän alan yrityksiä. Iin laajan pinta-alan ansiosta alueella on alkutuotantoa sekä talousmetsiä, joiden tuotteiden jalostaminen voisi myös tapahtua ainakin osittain alueella. Toisaalta raaka-ainetta tarvitaan esimerkiksi Kemian rakenteilla olevalla biotuotetehtaalla.

Strategisessa yleiskaavassa esitetään keskeisimmät olevat ja uudet palvelujen alueet taajamissa sekä kylillä myös toiminnassa olevat koulut. Lisäksi esitetään

- keskeiset elinkeinotoiminnan kehittämisen alueet (Iin taajama, Kuivaniemi, Sääskenharjuun kiertotalouskeskittymä)
- logistiikka-alueet (Iin taajaman lähellä)
- palvelujen alueet (Iin taajama, Asemakylä ja uuden ohitustien risteysalueet, Pentinkangas)

Logistiikka-alueet ovat valtatie ja rautatie vaikutuspiirissä olevia alueita, joille voi sijoittua liikenteeseen ja liikkumiseen liittyviä palveluita. Näille sijainti liikenneväylien yhteydessä on ehdoton edellytys.

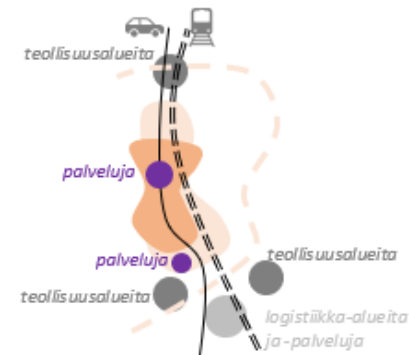
Iin keskustajaama on jatkossakin keskeisin palvelujen alue. Asemansuodun ja uuden ohitustien ympäristön kehittyessä tulee varmistaa myös nykyisen keskustan vetovoiman säilyminen mm. oleskeluympäristöjä ja viihtyisyyttä kehittämällä. Kuntakeskusta on tulevaisuudessakin päivittäistavarakaupan keskeisin sijaintipaikka.

Iin muissa kylissä elinkeinon säilymis- ja kehittämismahdollisuudet turvataan maankäytön keinoin säilyttämällä alueiden mahdollisuudet mm. peltoalueita ja asumisväljyyttä korostamalla. Kylissä ja jokivarsissa on mahdollisuuksia erityisesti alkutuotannolle, lähiruualle ja -energialle, erikoistuvalla maataloudelle ja puutarhatoiminnalle sekä palveluyrittäjyydelle. Myös poronhoidolle on tärkeä turvata jatkossakin riittävät alueet. Oijärven pohjoispuolella on malminetsintäalueita. Kaivoshanke voidaan strategisen

yleiskaavan pohjalta toteuttaa alueelle, mikäli tarkemmat selvitykset ja suunnitelmat puoltavat kaivoksen tuloa.

Kaavaratkaisussa on osoitettu yksittäisiä uusia tuulivoima-alueita. Alueet pohjautuvat taustaselvitykseksi laadittuun tuulivoimaselvitykseen tai voimassa olevaan maakuntakaavaan. Tuulivoimaselvityksessä esille nousseista uusista alueista vain pieni osa on osoitettu kaavaratkaisussa.

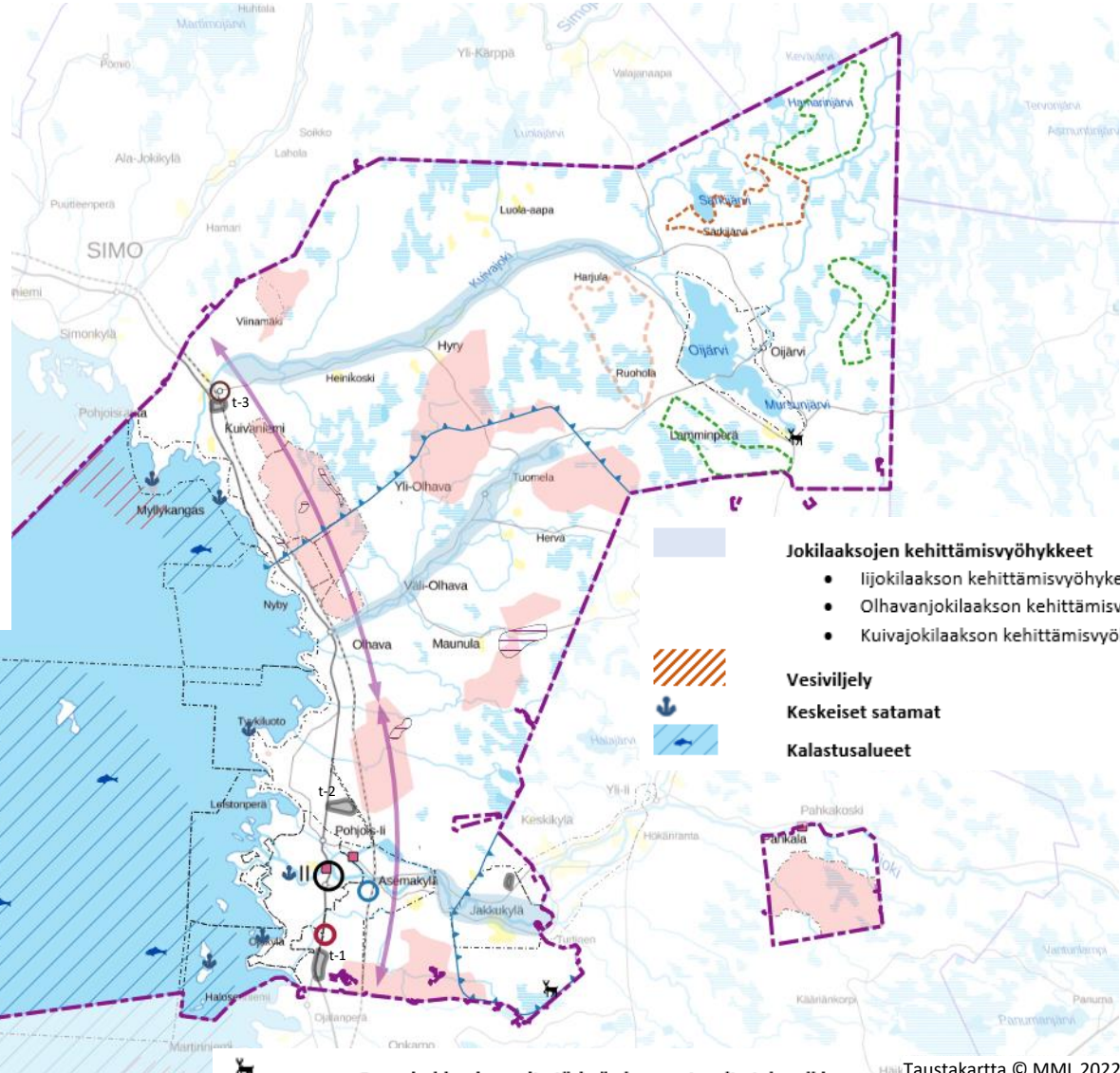
Periaatekuva elinkeinon kehittämistä. Taajamien tiiville asumisen alueille sijoittuu myös keskeiset palvelut. Palveluja, esim. kouluja, löytyy myös taajaman liepeiltä. Teollisuusalueet sijoittuvat taajaman liepeille, ja logistiikka-alueet taajaman lähialueille helposti saavutettaviksi hyvien liikenneyhteyksien varrelle:

Kuvassa Iin Micropolis (kuvan lähde: <https://www.ii.fi/business/sijoitu-iihin>)

Keskustat ja keskittymät:

- Kuntakeskusta (ydinkeskusta)
- Kuivaniemen keskusta (ydinalue)
- Pentinkankaan palvelukeskittymä
- Asemanseutu
- Teollisuus- ja työpaikka-alue
- Perämerenkaaren kehittämiskäytävä
- Tuulivoimapaistot
- Potentiaaliset tuulivoimaloiden alueet
- Merituulivoimavyöhyke
- Energiantuotantoalue
- Mineraalivarantovyöhyke
- Turvetuotannon jälkikäyttöalue
- Voimalaitos
- Kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue

Jokilaaksojen kehittämisyöhykkeet

- Iijokilaakson kehittämisyöhyke
- Olhavanjokilaakson kehittämisyöhyke
- Kuivajokilaakson kehittämisyöhyke

Vesiviljely

Keskeiset satamat

Kalastusalueet

- **Poronhoidon kannalta tärkeä alue, erotusaita tai -paikka**
- **Poronhoitoalue**
- **Maa- ja metsätalousvaltainen alue**

LIIKENNE

Strategisessa yleiskaavassa ainoa merkittävä kokonaan uusi liikenteellinen esitys on valtatie 4 uusi linjaus lin taajaman kohdalla (liväylä). Lisäksi muu valtatie 4 sekä ratayhteys esitetään kehitettävänä yhteyksinä. Yleiskaavan yhteydessä tutkitaan valtatie 4 kehittämistoimenpiteet myös Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen kohdilla (liite 6).

Valtatien uusi linjaus, liväylä, mahdollistaa osaltaan Asemanseudun kehittämisen sekä nykyisen taajaman ja Asemanseudun välin kehittämisen. Nykyinen lin taajaman ydinalue muuttuu liikennemäärien vähentyessä nykyisellä valtatie 4 linjauksella. Asemanseudun ja keskustan välisen yhteyden tulee olla sujuva. Asemanseudusta kehittyä lin liikenteen solmukohta, ja valtatie 4 sekä rautatie lähialueille on mahdollista kehittää logistiikkapalveluita. Liikenteen kehittämisessä tulee huomioida liityntäliikenne (joukkoliikenneyhteydet, laadukkaat pyöräilyväylät).

Valtatien 4 lisäksi tärkeimpiä kehitettäviä maantiesuosuuksia ovat seuraavat: seututie 849 (Kiiminki-Oijärvi-Simojoen varsi), seututie 855 (Olhava-Tannila Pudasjärvi), yhdystie 8520 (Kuivaniemi-Oijärvi), yhdystie 8523 (Yli-Olhava – Oijärvi) sekä yhdystie 18811 (Kuivaniemi-Vatunki).

lissä on kattava tieverkko, jota voidaan hyödyntää monipuolisesti kunnan kehittämisessä. Alimman asteen teitä sekä metsäautotie- ja polkuverkostoa voidaan lisäksi hyödyntää virkistysyhteyksinä. Pyöräily-yhteydet tulee kehittää toimiviksi Ouluun sekä lin taajamasta pohjoiseen, Kemiin saakka niin, että

uudistetun valtatie 4 piennarta ei tarvitse käyttää pyöräilyyn. Keskustaajaman ja Kuivaniemen alueilla tulee toteuttaa vuonna 2020 valmistunutta jalankulun ja pyöräilyn verkkosuunnitelmaa.

Asumisen ja elinkeinojen mahdollistamiseksi tieyhteydet kyliin tulee pitää kunnossa. Toisaalta kyläyhteisöt, paikalliset elinkeinomahdollisuudet sekä etätyö vähentävät liikkumistarvetta, mutta tietoliikenneyhteydet ovat tärkeitä.

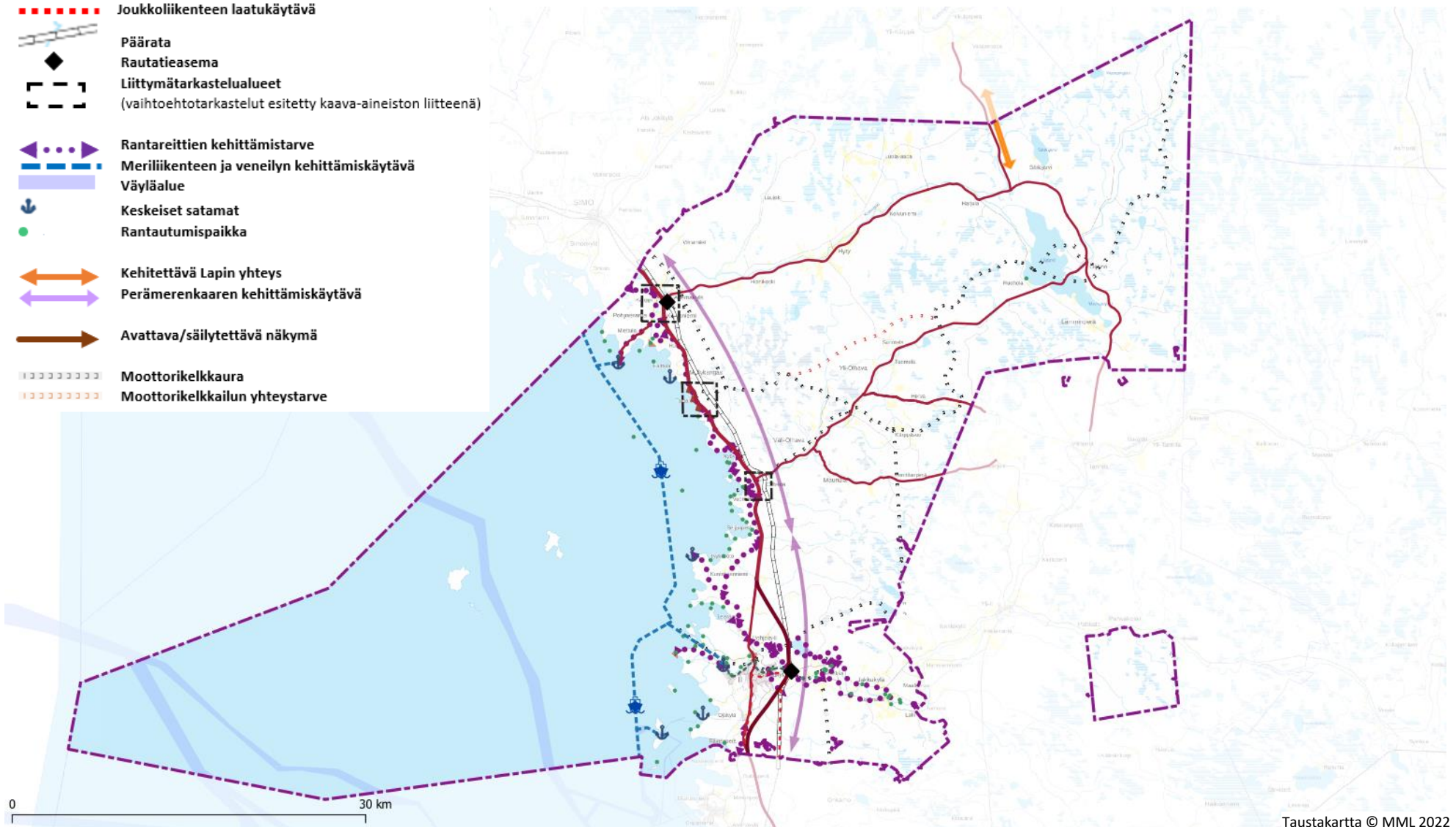
Joukkoliikennettä tulee kehittää erityisesti Ouluun suuntaan. Palvelutasoa on tarpeen parantaa nykyisestä ja lisää suoria nopeita yhteyksiä tarvitaan. Myös saavutettavuus (mm. yhteyksiä koskevat kootut digitaaliset tiedot) tulee saada kuntoon. Rautatieasema on tärkeä saada uudelleen henkilöliikenteen käyttöön. Rautatieaseman avaaminen mahdollistaa tulevaisuudessa hyvät yhteydet Keski-Eurooppaan saakka. Oulun seudulle on tärkeä saada toimiva lähijunaliikenne. Liikennettä on mahdollista kehittää vaihteittain. Lähijunaliikenteen toteuttaminen ei edellytä kaksoisraidetta, mutta toinen raide mahdollistaisi tiheimmän vuorovälin.

Merialueen vesiliikenneyhteyksiä tulee kehittää. Tärkeitä yhteyksiä ovat muun muassa yhteydet lin keskustan ja merialueen välillä, listä Merihelmeen ja Kuivaniemelle sekä listä Ouluun.

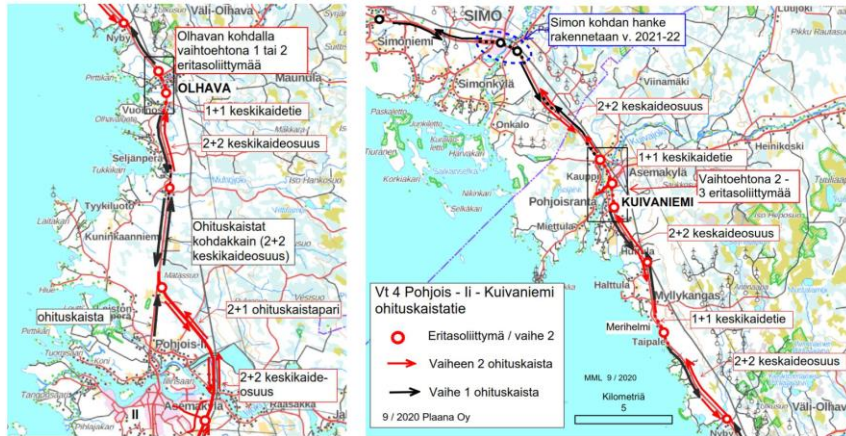
Kuva: Väylävirasto (https://vayla.fi/oulun_vayla)

- Kehitettävä valtatie 4
- Kehitettävä maantie
- Joukkoliikenteen laatukäytävä
- Päärata
- Rautatieasema
- Liittymätarkastelualueet
(vaihtoehdotarkastelut esitetty kaava-aineiston liitteenä)
- Rantareittien kehittämistarve
- Meriliikenteen ja veneilyn kehittämiskäytävä
- Väyläalue
- Keskeiset satamat
- Rantautumispaikka
- Kehitettävä Lapin yhteys
- Perämerenkaaren kehittämiskäytävä
- Avattava/säilytettävä näkymä
- Moottorikelkkaura
- Moottorikelkkailun yhteystarve

VALTATIEN 4 KEHITTÄMINEN

Valtatien 4 kehittämistoimenpiteet (1.vaihe) Oulu-Kemi-välillä ovat vähitellen valmistumassa. Vaiheessa 2. tavoitteen on jatkuva ohituskaistatie eritasoliittymiin. Vaihe sisältää myös lin ohikulkutien (liväylä) toteuttamisen.

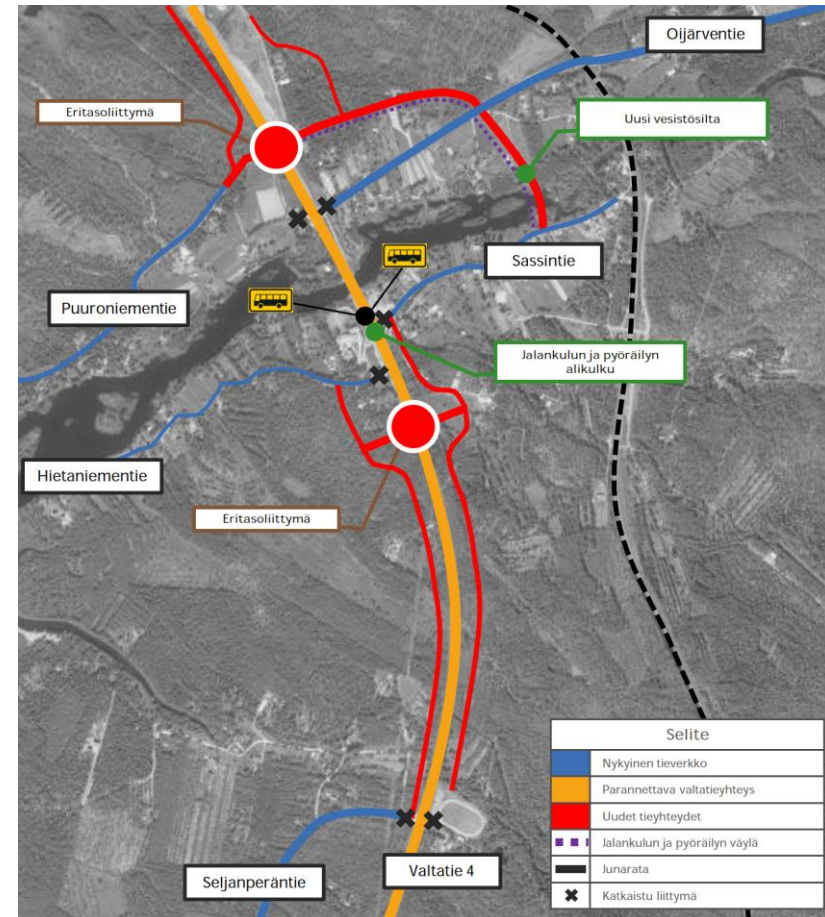
Tavoitteena on toteuttaa eritasoliittymät lin taajaman kohdan lisäksi muun muassa Olhavan, Merihelmen/Myllykankaan ja Kuivaniemen kohdille. Liittymäalueiden suunnittelua viedään eteenpäin samanaikaisesti strategisen yleiskaavan kanssa. Ratkaisut tarkentuvat myöhemmin maantielain mukaisissa suunnitteluprosesseissa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on laatinut alustavia tarkasteluja liittymäalueiden kehittämiseen liittyen. Olhavan ja Kuivaniemen osalta tarkastelut sisältävät useita vaihtoehtoja.

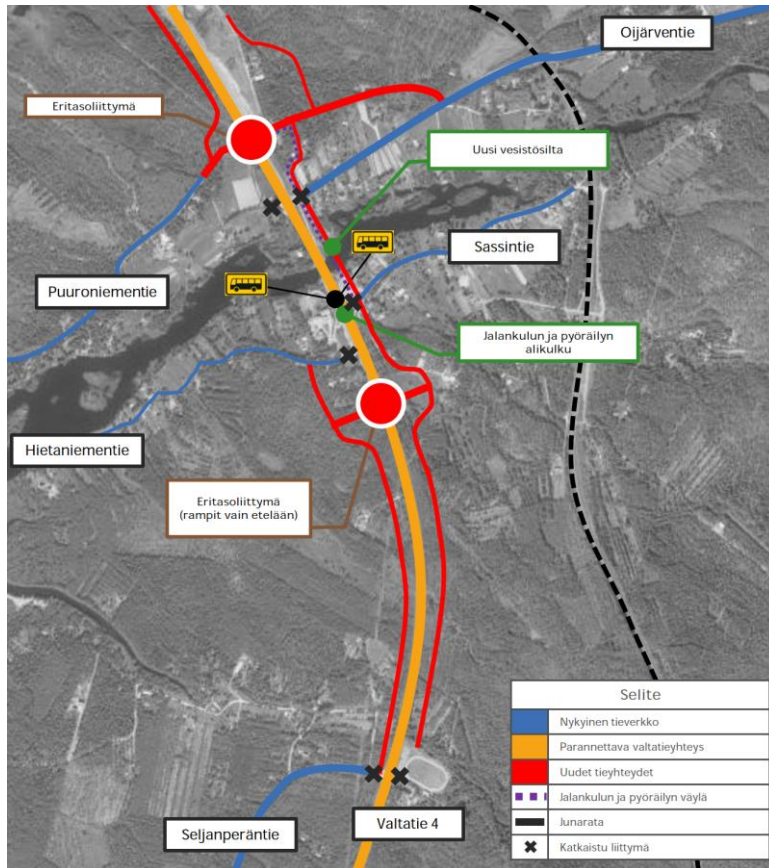
Olhavan vaihtoehtotarkastelut

Olhavan kohdalle on laadittu kaksi vaihtoehtoista ratkaisua. Vaihtoehdot ja niiden vaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin liiteasiakirjassa.

Vaihtoehdossa 1 toteutetaan kaksi eritasoliittymää. Kylän sisäistä liikennettä varten toteutetaan uusi vesistösilta rautatien läheisyyteen.

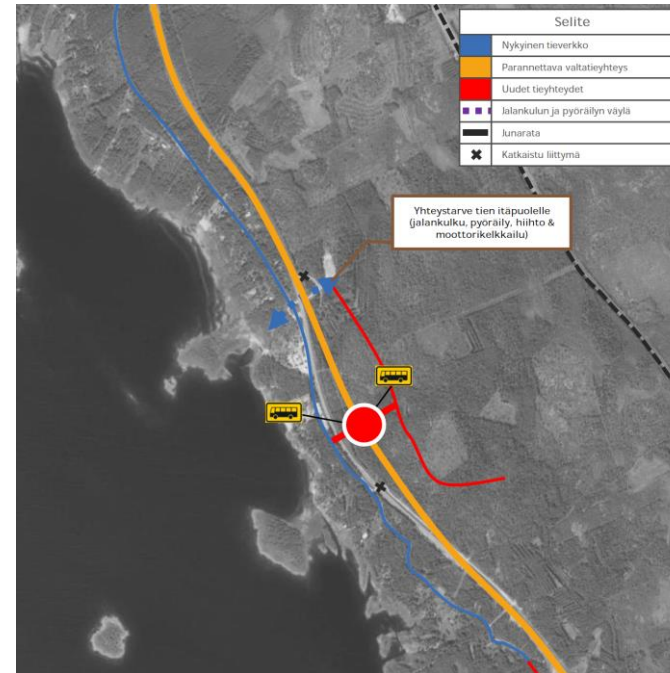

Vaihtoehdossa 2 toteutetaan kaksi eritasoliittymää. Eteläiseltä liittymältä toteutetaan rampit ainoastaan etelän suuntaan. Kylän sisäistä liikennettä varten toteutetaan uusi vesistösilta valtatien läheisyyteen sillan itäpuolelle.

Myllykankaan / Merihelmen tarkastelu

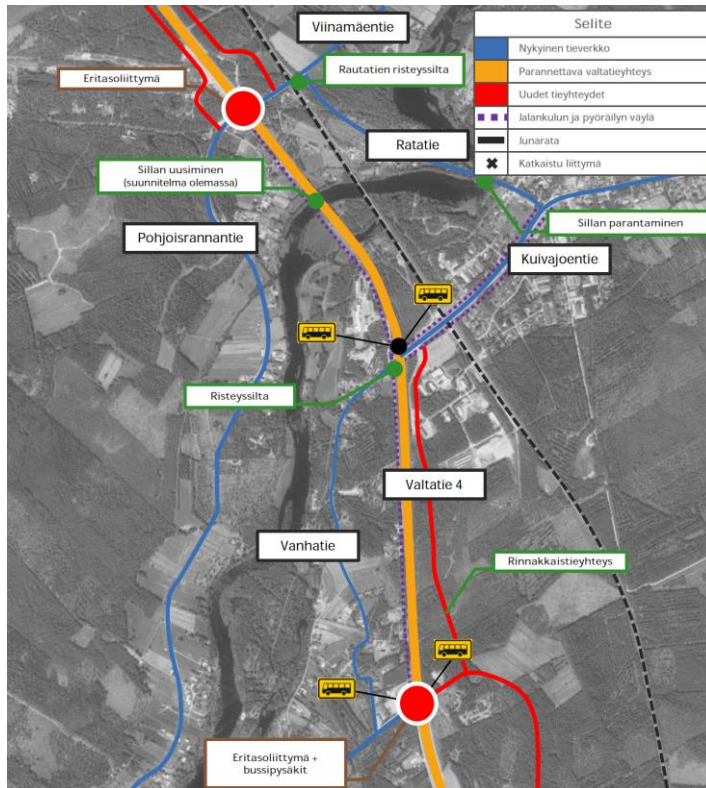
Merihelmen kohdalle toteutetaan eritasoliittymä.

Kuivaniemen vaihtoehtotarkastelut

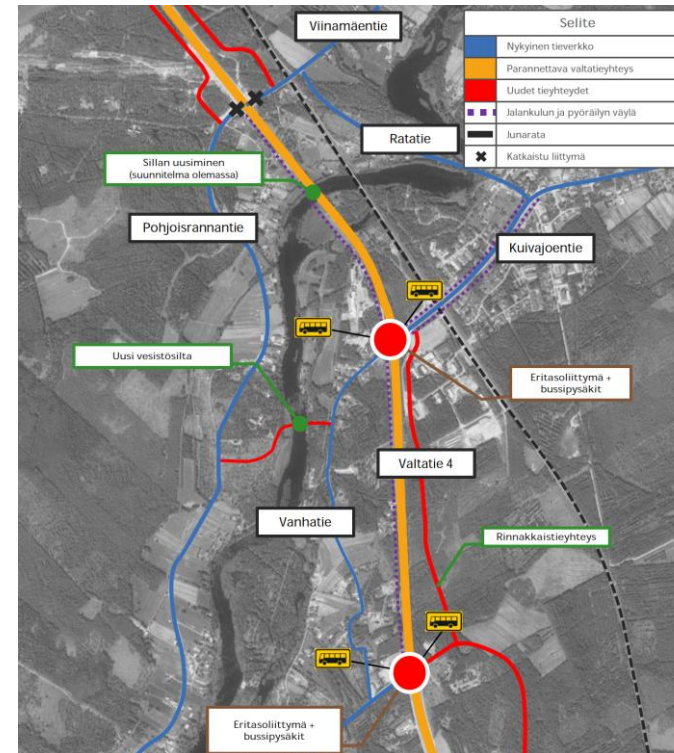
Kuivaniemen taajaman kohdalla on kaksi toteutusvaihtoehtoa. Kumpikin vaihtoehto sisältää kaksi eritasoliittymää.

Vaihtoehdossa 1 toteutetaan eritasoliittymät Kirkonkylän liittymän kohdalle ja Pohjoisrannalle. Eteläiseltä kirkon liittymältä toteutetaan uusi rinnakkaistie keskustan suuntaan. Keskustan kohdalle ei tule erillistä liittymää.

24 (38)

Vaihtoehdossa 2 toteutetaan eritasoliittymät Kirkonkylän tiehytyden kohdalle ja keskustan kohdalle. Kulkuyhytyys keskustaan säilyy nykyisellä paikallaan. Nykyinen Kuivajoen pohjoisrannalla sijaitseva tasoliittymä poistetaan. Vaihtoehto sisältää uuden siltayhytyden Pohjoisrannantielle.

VIRKISTYS JA MATKAILU

Virkistys ja matkailu hyötyvät alueen luonnonympäristöistä ja maisemista. Vihreys ja luonto sekä hiljaisuus ovat vetovoimatekijöitä, joiden avulla mahdollistetaan virkistys- ja matkailun kehittyminen alueella.

lissä on matkailutoimintaa, joka ei kuitenkaan ole kovin suurimittakaavaista. lillä on potentiaalia olla nykyistä suositumpikin matkailukohde. Keskeinen matkailualue lissä on taajama monine eri kohteineen sekä Merihelmi Kuivaniemen eteläpuolella. Muita keskeisiä matkailukohteita ovat:

- Satamat (mm. Praava, Röyttä, Rantakestilä, Laitakari ja Vatunki)
- Oijärvi
- Hiastinhaara
- Merialue ja lähisaaret (keskeisimpänä Röyttä)
- Jakkukylän silta

Matkailun kehittäminen vaatii mm. majoituspalvelujen kehittämistä. Matkailukohteiden lisäksi kylien ja vapaa-ajanasuntojen alueet voivat toimia pienimittakaavaisen matkailun alueina.

Iin keskustaaajaman virkistys- ja matkailumahdollisuuksien kehittäminen tulee pohtia ohitustien rakentamisen myötä uudelleen, koska nykyisen keskeisen taajama-alueen mahdollisuudet muuttuvat liikenteen vähentyessä. Toisaalta Asemanseutu voi houkutella ohikulkijoita aiempaa enemmän. Iin keskustassa sekä kohteita yhdistäen muuallakin lissä on mahdollisuuksia kulttuurimatkailulle: esimerkiksi Vanha Hamina ja Rantakestilä ovat ainutlaatuisia kohteita kauempaakin tuleville. Iin pitkä ja rikasta historiaa on

tärkeä hyödyntää matkailussa. Myös erilaisilla tapahtumilla on suuri merkitys matkailun kehittämisen kannalta.

Matkailuun ja virkistykseen liittyvät useat virkistyskohteet (Hiastinhaara jne.) sekä satamat. Jokivarret ja merenrannat ovat vapaa-ajanasutuksen ja virkistysalueita, joita voidaan hyödyntää myös matkailussa. Oijärvi on keskeisiä virkistyskohteita, jonka matkailullinen potentiaali on tunnistettu. Lisäksi Oijärveltä tulee saada yhteys Litokaira. Litokairan läheisyyteen on strategisessa yleiskaavassa jätetty vyöhyke, joka tulisi säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena ja hiljaisena. Vyöhykkeen jälkeen tulee alue, jossa on maakuntakaavan mukaisia potentiaalisia turvetuotantoalueita. Turvetuotannon vähentyessä soiden ennallistaminen luontokohteiksi jatkaisi luontevasti Litokairan erämaista aluetta Oijärven matkailualueen suuntaan.

Yhteystarpeita on esitetty sekä viheryhteyksinä, jotka toimivat osaltaan myös virkistysyhteyksinä, että reittitarpeina. Myös merialueella on yhteystarpeita lähisaariin. Kattavan tieverkon pohjalta alueelle on mahdollista saada kattava ja laaja reittiverkosto ilman raskaita reittien perustamisia, mikäli maanomistajien ja tien omistajien kanssa saadaan sovittua käytöstä. Olevia teitä voidaan käyttää myös moottoriajoneuvoilla ajoneuvoilla kulkemiseen (mönkijät tms.). Moottorikelkkailun mahdollistaminen on tärkeää myös tulevaisuudessa. Jatkossa tulee pohtia moottorikelkkareittien käyttömahdollisuuksia myös esim. maastopyöräilylle, mikäli reitit eivät jatkossa sijoitu vesistöille.

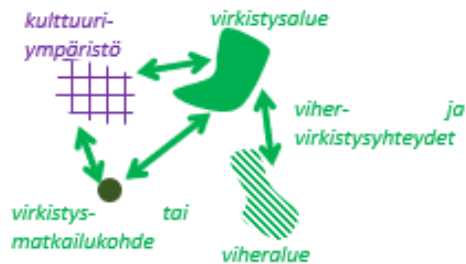
Vesistöjen varsille on merkitty rantautumispaikkoja. Nämä ovat suojele- ja luontokohteiden lisäksi alueita, joille ei ole esitetty rakentamista osayleiskaavoissa, tai joihin on olemassa oleva yhteys, esim. polku. Rantautumispaikkoja ei ole tarkoitettu rakennettaviksi uimarannoiksi tai

vastaaviksi, mutta ne ovat tärkeitä virkistysten ja viheryhteyksien turvaamiseksi sekä tulevien tarpeiden huomioinnin mahdollistamiseksi.

Iin merellisyyttä olisi tärkeä saada tuotua esille nykyistä enemmän. Valtatieltä 4 olisi hyvä avattua näkymä merelle ainakin muutamista kohdista. Esimerkiksi Merihelmen kohdalle olisi mahdollista saada avattua komea näkymä Perämerelle. Kunnan eteläosassa Pitkäniemessä on potentiaalinen alue uudelle merelliselle matkailukohteelle.

Keskeistä kohteiden, reittien ja rantautumispaikkojen kehittämisessä on opastus ja viitoitus. Lisäksi luonnonympäristöjen (erityisesti Natura- ja suojelualueiden) hyödyntämisessä tulee aina selvittää alueen suojeluperusteet ja toiminnan sopeutuminen näiden säilyttämisen näkökulmasta. Myös näkymiin tulee kiinnittää huomiota, erityisesti meren ja muiden vesistöjen näkymiseen. Tähän auttaa esim. perinnebiotooppien ennallistaminen.

Periaatekuva viher- ja virkistysyhteyksistä. Viher- ja virkistysalueet, -kohteet ja kulttuuriympäristöt muodostavat kokonaisuuden, jonka osat yhdistyvät reitein tai yhteyksin toisiinsa:

Periaatekuva jokivarren reiteistä. Autotie ei aina ole houkuttelevin yhteys muille liikkujille. Lisä on runsaasti vaihtoehtoisia, olevia yhteysmahdollisuuksia, joihin kulkijat voidaan ohjata:

Matkailun ja lähimatkailun kehittämisvyöhykkeet

- Keskusta-jokisuisto-Röyttä
- Merihelmi-Kuivaniemi-Vatunki
- Oijärven luontomatkailuvyöhyke

Matkailukohteet

1. Röyttä
2. Hiastinhaara
3. Merihelmi / Kaakkuriniemi
4. Vatunki
5. Oijärvi
6. Santapankki ja muut "hiekat"
7. lin keskustan matkailukohteet
8. Pitkäniemi

Virkistysalueet

1. Illinsaari
2. Alaranta
3. Karhu
4. Vatunki

Tavoiteltava ulkoiluverkosto

Rantareittien kehittämistarve

Rantautumispaikka

Keskeiset satamat

Meriliikenteen ja veneilyn kehittämiskäytävä

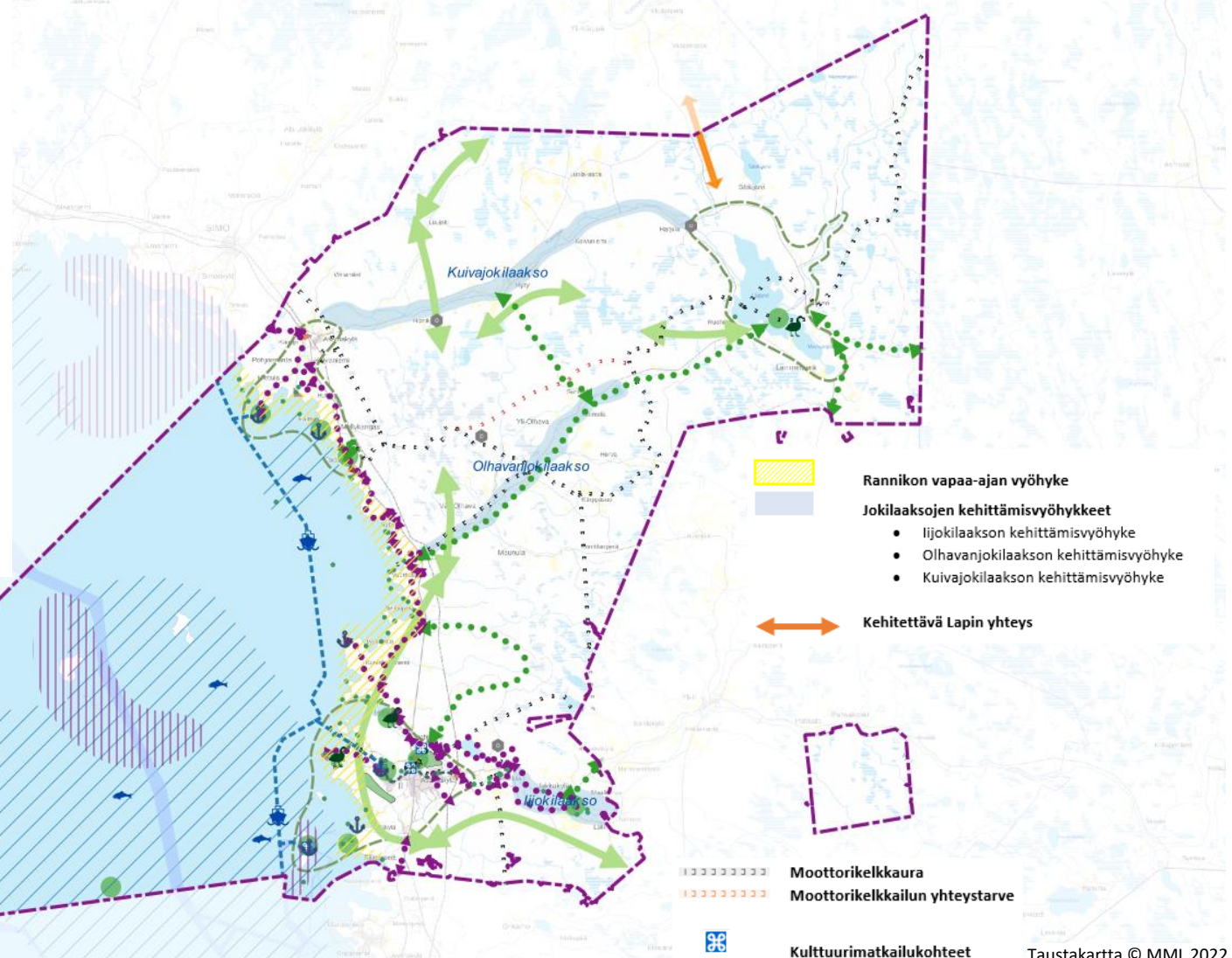
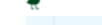
Väyläalue

Kalastusalueet

Lintumatkailun ydinkohteet

Rannikon vapaa-ajan vyöhyke

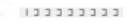

Jokilaaksojen kehittämisvyöhykkeet

- Iijokilaakson kehittämisvyöhyke
- Olhavanjokilaakson kehittämisvyöhyke
- Kuivajokilaakson kehittämisvyöhyke

Kehitettävä Lapin yhteys

Moottorikelkkaura

Moottorikelkkailun yhteystarve

Kulttuurimatkailukohteet

Taustakartta © MML 2022

Avattava/säilytettävä näkymä

Ampumarata

0 30 km

6. Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi perustuu laadittuihin selvityksiin, asiantuntija-arvioon sekä kaavan yhteydessä toteutettuihin vuorovaikutusmenettelyihin.

ILMASTOVAIKUTUKSET

Ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät tavoitteet on huomioitu laajasti yleiskaavatyössä. Kaavalla myös varaudutaan ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin vaikutuksiin.

Yleiskaava tukee uusiutuvan energian lisäämistä kunnan alueella. Yleiskaavassa on osoitettu uusia tuulivoima-alueita. Tuulivoimapuistojen toteuttaminen edellyttää yksityiskohtaisempien tuulivoimayleiskaavojen laatimista. Lisä on jo runsaasti toteutunutta tai suunnitteilla olevaa tuulivoimatuotantoa, joten uusia alueita on osoitettu varsin maltillisesti. Kaavalla edistetään myös muiden uusiutuvien energiamuotojen kehittämistä. Kaavalla muun muassa tuetaan käytöstä poistuvien turvetuotantoalueiden jatkokäyttöä esimerkiksi aurinkoenergiapuistoina.

Kaavalla tuetaan kunnan yhdyskuntarakenteen eheytymistä. Keskustaaajamaa ja Kuivaniemen taajamaa tiivistetään huomioiden kummankin taajama-alueen ominaispiirteet ja riittävät viheralueet. Tiivistyvään yhdyskuntarakenteeseen ohjataan vyöhyke- ja kohdemerkintöjen sekä yleismääräysten avulla. Alueiden tarkempi suunnittelu ratkaistaan yksityiskohtaisemmillä yleiskaavoilla ja asemakaavoilla.

Tietyiltä osin yleiskaavan ratkaisut ohjaavat kunnan yhdyskuntarakennetta myös hajautuvaan suuntaan. Kansallisiin ja Euroopan tason tavoitteisiin pohjautuvan liväylän toteuttaminen laajentaa taajaman rakennetta. Uudet tiehankkeet myös lisäävät yksityisautoilua. Toisaalta väylän toteuttaminen osaltaan myös tukee esimerkiksi junaliikenteen ja Asemanseudun kehittämistä sekä mahdollistaa nykyisen kuntakeskustan alueen uudenlaisen kehittämisen.

Kaava ohjaa myös kylien kehittämistä. Suurimmissa kylissä olisi hyvä säilyttää joitakin peruspalveluja, jolloin palvelujen käyttö ei aina edellytä liikkumista yksityisautolla. Kylien hallittu tiivistäminen tukee palvelujen säilyttämistä ja kehittämistä. Haja-asutusalueelle suunnitteilla olevan rakentamisen edellytykset on syytä tutkia tarkkaan. Lisääntyvä etätyö ja internetin kautta saatavilla olevat palvelut voivat myös vähentää liikkumistarvetta.

Yleiskaava tukee joukkoliikenteen kehittämistä muun muassa ohjaamalla taajamarakennetta tiivistyvään suuntaan. Asemakylän alueen rakentaminen tukee lähijunaliikenteen käynnistämisen edellytyksiä.

Liikenne tulee sähköistymään lähivuosina. Kaavoituksella on kuitenkin edelleen tärkeä tukea etenkin kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä, sillä siirtyminen sähköautoihin poistaa vain osan yksityisautoilun haitallisista ympäristövaikutuksista. Pinta-alaltaan laajassa kunnassa tietyillä alueilla yksityisautoilu on kuitenkin myös tulevaisuudessa usein ainoa liikkumisväline pitkillä etäisyyksillä.

Liikennemäärien vähentämisen osalta on myös tärkeää, että kunnan alueelta löytyy hyvät peruspalvelut ja kaupalliset toiminnot, jotta päivittäinen asiointi ei edellytä liikkumista seudun muihin kuntiin. Tärkeä on myös kehittää kunnan työpaikkaomavaraisuutta. Työmatkaliikenteeseen on tärkeä kehittää kilpailukykyisiä vaihtoehtoja yksityisautoilulle. Liikennejärjestelmän osalta on tärkeää tehdä seudullista yhteistyötä.

Puurakentaminen on ilmastonäkökulmasta järkevää, sillä puurakennukset toimiva hiilivarastoina. Tarkemmat ratkaisut tapahtuvat näiltä osin asemakaavoituksessa ja rakennussuunnittelussa. Uuden rakentamisen ilmastovaikutusten kannalta keskeistä on sijainnin ja rakennusmateriaalien lisäksi myös lämmitysmuoto.

Kaavaratkaisu tukee käytöstä poistuvien turvetuotantoalueiden hyödyntämistä hiilinieluinä ja kosteikkoina. Tarkemmat ratkaisut päätetään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja eri toimijoiden välisessä

yhteistyössä. Hiilinielujen lisäämistä on mahdollista toteuttaa myös esimerkiksi kunnan metsä- ja puistoalueiden ilmastonäkökulmat huomioivalla suunnittelulla.

Kunnan alueella on syytä varautua nykyistä voimakkaampiin tulviin. Yleiskaavamääräyksen mukaan alueella tulee varautua kerran sadassa vuodessa toistuviin tulviin.

Strateginen yleiskaava on kunnan ilmastotavoitteiden edistämisen kannalta keskeisimpiä välineitä. Osa rakentamiseen ja kuntalaisten päivittäiseen arkeen liittyvistä valinnoista on kuitenkin sellaisia, että niiden ilmastovaikutuksiltaan myönteistä kehittymistä edistetään pääosin muilla välineillä. Näiltä osin keskeistä on se, ettei yleiskaavoituksella suljeta pois mahdollisuutta tehdä ilmaston kannalta kestäviä valintoja. Tämä on huomioitu yleiskaavaratkaisun laadinnassa.

VAIKUTUKSET KESTÄVÄÄN KEHITYKSEEN

Kestävä kehitys voidaan jakaa ekologiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen ulottuvuuteen.

Yleiskaava pääosin tukee ekologisesti kestävästä kehitystä. Kaavaratkaisussa on huomioitu monipuolisesti erilaiset luonnonsuojeluun ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet. Kaavalla edistetään vahvasti uusiutuvaa energiatuotantoa ja tuetaan kestävien kulkumuotojen käytön lisäämistä. Kaava ohjaa myös turvesoiden ennallistamiseen, millä on ekologisesta näkökulmasta myönteisiä vaikutuksia. Paikallistasolla uusilla rakentamishankkeilla voi olla luonnon monimuotoisuutta heikentäviä

vaikutuksia. Myös hajarakentamisella on kielteisiä luontoon kohdistuvia vaikutuksia.

Kaava tukee taloudellisesti kestävästä kehitystä. Kaavaratkaisun lähtökohtana on ollut tukea monipuolisesti eri elinkeinojen kehittämistä kunnan alueella. Uusiutuvalla energiatuotannolla on myös talouden kannalta suuri merkitys lin kunnalle.

Kunnan kehittämisen tulee olla myös sosiaalisesti kestävästä. Kaavaprosessissa ja -ratkaisussa on huomioitu eri väestöryhmien tarpeet, mikä tukee osaltaan sosiaalisesti kestävästä ympäristön muodostumista. Hankkeita koskevassa yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa on tärkeä kiinnittää huomiota paikallistason tarpeiden huomiointiin ja vuorovaikutukseen. Esimerkiksi mahdolliset tuulivoima-, sähkönsiirto- ja kaivoshankkeet tulee suunnitella yhteistyössä alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Sosiaalisesti kestävästä ympäristön muodostumista tuetaan myös esimerkiksi yleiskaavamääräyksillä, joissa on huomioitu muun muassa viihtyisään elinympäristöön liittyvät tavoitteet.

VAIKUTUKSET YHDYSKUNTARAKENTEeseen

Kaavaratkaisun yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset ovat pääosin myönteisiä. Kaava mahdollistaa nykyisen rakenteen tiivistämisen etenkin keskustaajaman ja Kuivaniemen taajaman alueilla sekä kyläalueilla. Kaava tukee lin kehittymistä osana Oulun seudun yhdyskuntarakennetta.

Kyläalueiden osalta tavoiteltavaa olisi kehittää kylille nykyistä selkeämmät ydinalueet ja vähentää kylien hajaantumista. Tämä tukisi myös kyläalueiden ja maaseutumaisten alueiden elinvoimaisuutta, sillä tiiviimpi rakenne mahdollistaa paremmin kylien palveluiden säilymisen ja kehittämisen sekä tukee kyläalueiden yhteisöllisyyttä. Tarkemmat kyliä koskevat ratkaisut tehdään yleiskaavoituksessa ja lupamenettelyissä, mutta strategisella yleiskaavalla ohjataan kyliä kehittymään nykyistä tiiviimpään suuntaan. Kylien kehittämisessä on kuitenkin tärkeä huomioida alueiden ominaispiirteet.

Kaava ohjaa osaltaan myös hajarakentamista myös yleiskaavamääräysten ja kehittämisperiaatteiden kautta. Ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja lupamenettelyissä.

Tuulivoimapuistot ovat osaltaan kunnan yhdyskuntarakennetta määrittelevä tekijä. Yleiskaavaratkaisussa uudet tuulivoimapuistojen alueet on osoitettu olemassa olevien tai suunnitteluvaiheessa olevien tuulivoimapuistojen yhteyteen tai läheisyyteen. Osaltaan tuulivoimapuistot vähentävät hajarakentamista ja ohjaavat rakentamista kyliin ja jokivarsiin.

VAIKUTUKSET KUNNAN ELINVOIMAAN

Strategisen yleiskaavan kaavaratkaisu tukee kunnan elinvoiman kehittämistä. Kunnan kehittämisen kannalta keskeisiä elinkeinoja ovat muun muassa uusiutuvaan energiaan ja kiertotalouteen liittyvät toiminnot (mm. tuulivoima), matkailu sekä metsätalous. Myös elinkeinojen alueita on mahdollista kehittää strategisen yleiskaavan periaatteiden pohjalta.

Kaavaratkaisu tukee kaupallisten toimintojen kehittämistä kunnan alueella. Tärkeimmät kaupan sijaintipaikat ovat kuntakeskusta, Pentinkangas, Asemakylä ja Kuivaniemen keskusta. Päivittäistavarakaupan keskeisiä sijaintipaikkoja ovat tulevaisuudessakin kuntakeskusta ja Kuivaniemen keskusta. Kuntaan laaditun kaupallisen selvityksen mukaan lissä on kysyntää lisääntyville kaupallisille toiminnoille.

Kunnan elinvoiman kannalta keskeistä on myös toimiva liikenneverkko ja muu infrastruktuuri. Strateginen yleiskaava tukee osaltaan kunnan infrastruktuurin kehittämistä. Tärkeää kunnan elinvoiman kannalta on myös joukkoliikenteen palvelutason paraneminen. Hyvät yhteydet parantavat osaltaan kunnan suosiota asuinpaikkana.

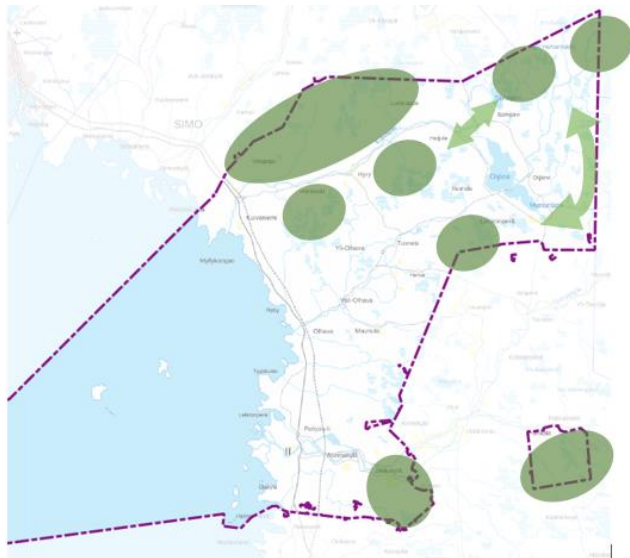
Kunnan alueelle on tärkeä saada sijoittumaan uusia yrityksiä. Etelä-lilaakson alue, Sääskenharjun kiertotalouskeskittymä ja Kuivaniemen teollisuusalue tarjoavat uusille teollisille toimijoille potentiaalisia sijoittumispaikkoja. Kaupallisille toimijoille tärkeimpiä sijoituspaikkoja ovat kuntakeskusta ja Kuivaniemen keskusta. Pentinkankaan ja Asemakylän alueet täydentävät kunnan yritystonttitarjontaa.

lissä on potentiaalia nykyistä merkittävämmäksi matkailukunnaksi. Matkailun kehittäminen on hyvä keino kunnan elinvoiman vahvistamiseen, sillä matkailutulot tulevat pääosin alueen ulkopuolelta. Kehittyvät matkailutoiminnot parantavat myös kuntalaisten käytössä olevia palveluja.

Oijärven pohjoispuolelle on osoitettu potentiaalinen alue kaivostoiminnan kehittämisen kannalta. Kaivoksen toteuttamisedellytykset ratkaistaan kannattavuusanalyysien, lupamenettelyjen ja yksityiskohtaisemman

kaavoituksen yhteydessä. Toteutuessaan kaivos tuo alueelle uusia työpaikkoja. Hankkeella voi kuitenkin olla myös haitallisia vaikutuksia muihin elinkeinoihin (esimerkiksi poronhoito ja luontomatkailu) sekä negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Alueella on potentiaalia alkutuotannon, kalastuksen ja luontoa hyödyntävien elinkeinojen osalla. Maa- ja metsätalous, lähiruoan tuotanto ja porotalous osaltaan tukevat kestävän kehityksen tavoitteita sekä mm. muista elinkeinoista matkailua. Osalle toiminnoista voi tulla myös ristiriitoja, esimerkiksi poronhoito ja tuulivoimatuotanto voivat paikoin olla ristiriidassa keskenään.

Kartalla poroelinkeinoon kannalta keskeisiä alueita (laidunalueita) sekä yhteyksiä liittyen vuodenkiertoon.

VAIKUTUKSET KESTÄVÄÄN LIIKKUMISEEN

Yleiskaava tukee raideliikenteen kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Kaavassa on osoitettu rautatieasemat lin keskustaajamaan ja Kuivaniemelle. lin Asemanseudun kehittämistä on tarkastelu tarkemmin omassa raportissaan. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen asemien ympäristössä parantaa raideliikenteen toimintaedellytyksiä.

Kaavaratkaisussa on huomioitu myös bussiliikenteen kehittäminen. Tärkein kehittämiskohde on lisätä nopeita Ouluun kulkevia bussiyhteyksiä. Yhteydet ovat tärkeitä etenkin ennen lähijunaliikenteen käynnistämistä.

Kaavaratkaisu tukee osaltaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämistä. Kehittämiseen ohjataan muun muassa yleiskaavamääräyksellä. Keskusta- ja kyläalueiden hallittu tiivistäminen tukee kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvamista.

Osittain kaava ohjaa rakentamista myös alueille, joilla tärkein liikkumismuoto on todennäköisesti tulevaisuudessakin yksityisauto. Tulevaisuudessa liikenteen sähköistyminen vähentää osittain yksityisautoilun kielteisiä vaikutuksia. Vaikutukset eivät kuitenkaan poistu kokonaan. Vaikutusten suuruus riippuu osaltaan myös siitä, millä autojen käyttämä sähkö on tuotettu.

Valtatien 4 kehittämiseen liittyvien vaihtoehtojen vaikutukset on arvioitu tarkemmin liitteessä 6.

VAIKUTUKSET IHMISIIN JA ELINYMPÄRISTÖÖN

Kaavaratkaisun lähtökohtana on ollut kunnan eri osien kehittäminen niiden omien vahvuuksien kautta. Iin vahvuutena on monipuoliset asuin ympäristöt. Toteutuessaan kaavan mahdollistaa osaltaan kunnan kasvun ja uusia asuinmahdollisuuksia lukuisille uusille asukkaille.

Viihtyisän ja turvallisen elinympäristön muodostumiseen ohjataan yleiskaavamääräysten avulla. Laadukkaan elinympäristön kannalta tärkeää on varmistaa riittävät viheralueet. Tämä on huomioitu yleiskaavaratkaisussa. Kaavalla tuetaan kuntalaisille tärkeiden ulkoilu- ja virkistysalueiden säilymistä ja kehittämistä. Kunnan alueelle on tärkeä jäädä riittävästi myös hiljaisia luonnonrauha-alueita. Tämä on varmistettu kaavaratkaisussa muun muassa tukemalla Oijärven alueen kehittymistä Litokairaan tukeutuvana luontomatkailu/-ulkoilualueena, jonne ei osoiteta esimerkiksi uusia tuulivoima-alueita eikä muita teollisuuden tai energiantuotantoon liittyviä toimintoja. Kunnan alueelle sijoittuu myös useita muita metsäisiä alueita, joille ei ole osoitettu aluevarauksia.

Särkijärven alueelle osoitettu mineraalipotentialialue osoittaa alueella olevan kaivospotentialin, mutta kaivoksen mahdollinen toteuttaminen ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja lupamenettelyissä. Tällöin arvioidaan tarkemmin myös hankkeet sosiaaliset vaikutukset.

Taajamien ja kylien hallittu tiivistäminen tukee viihtyisän elinympäristön muodostumista. Tiivis rakenne mahdollistaa muun muassa kattavammat lähipalvelut. Täydennysrakentamisen tulee sopia alueen luonteeseen.

lissä on runsaasti arvokkaita kulttuuriympäristökohteita. Kohteiden arvojen säilyminen on varmistettu muun muassa yleiskaavamääräyksen avulla. Kaavakartalla on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristökohteet ja alueet.

Tuulivoima-alueiden osoittamisessa on varmistettu riittävät suojaetäisyydet asutukseen ja muihin häiriintyviin kohteisiin. Ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Tuulivoimahankkeiden kehittämisessä ja suunnittelussa on tärkeä minimoida myös uusien sähkönsiirtoyhteyksien haitalliset vaikutukset.

VAIKUTUKSET LUONTOON JA MAISEMAAN

Kaavaratkaisussa on huomioitu kunnan alueelle sijoittuvat Natura-alueet, luonnonsuojelualueet sekä muut arvokkaat alueet. Luonnonarvoiltaan merkittävien alueiden välille on osoitettu ekologia yhteystarpeita, jotka mahdollistavat eri eliölajien liikkumisen. Yhteystarpeet tulee ottaa huomioon esimerkiksi maa-ainesten ottoalueiden, tuulivoimapuistojen ja tiehankkeiden

suunnittelussa. Yhteystarpeilla ei ole suoria sitovia vaikutuksia metsien hoitoon.

Kaavassa on huomioitu kunnan alueelle sijoittuvat luokitellut pohjavesialueet. Pohjavesien laatu on varmistettu yleiskaavamääräyksen avulla ja rajaamalla uudet riskejä aiheuttavat toiminnot pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Maankohoamisrannikon ominaispiirteiden turvaaminen on huomioitu yleiskaavan määräyksissä. Strategisen yleiskaavan toteuttaminen vaatii laajemmissa hankkeissa tarkempia suunnitelmia ja selvityksiä, joiden yhteydessä arvioidaan tarkemmin vaikutukset luontoon ja maisemaan.

Merkittävimpiä maisemaa muuttavia hankkeita kunnan alueella ovat tuulivoimahankkeet, mahdolliset uudet maa-ainesten otto- ja kaivosalueet, voimajohtohankkeet sekä uudet tieyhteydet. Kunnan etelä- ja pohjoisosiin osoitetuilla uusilla tuulivoima-alueilla on toteutuessaan maisemavaikutuksia myös naapurikuntien (Oulu ja Simo) alueille. Alueet sijoittuvat kuitenkin jo toteutettujen tai suunnitteilla olevien tuulivoima-alueiden yhteyteen.

Strategiseen yleiskaavaan liittyen on laadittu tuulivoimaselvitys, jossa on arvioitu mahdollisten uusien tuulivoimahankkeiden maisemavaikutuksia. Vaikutukset arvioidaan tarkemmin yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Uusien tuulivoimahankkeiden yhteydessä on tärkeä arvioida kattavasti myös sähkönsiirtoyhteyksien vaikutukset.

Kunnan pohjoisosaan on osoitettu potentiaalinen tuulivoimaloiden alue nykyisen Viinämäen tuulivoimapuiston itäpuolelle. Alue rajautuu olemassa olevaan tuulivoimapuistoon. Alue sijoittuu Natura-alueen (FI1301604 Iso-

Saarisuo - Hoikkasuo - Musta-aapa SAC/SPA) läheisyyteen. Natura-alueen ja potentiaalisen tuulivoima-alueen väliin on jätetty suojavyöhyke. Potentiaalinen uusi tuulivoima-alue mahdollistaa erilaiset tuulivoimaloiden sijoitteluvaihtoehdot. Ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Kaava tukee kestävästä liikkumisesta edistämistä kunnan alueella

Tehokas liikennejärjestelmä

- Kaavalla edistetään vähähiilisyttä muun muassa tukemalla junaliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittämistä

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Terveelliseen ja turvalliseen elinympäristöön ohjataan kaavamääräysten avulla
- Ympäristöhäiriötä aiheuttavien toimintojen ja häiriintyvien kohteiden väliin on jätetty riittävät suojaetäisyydet (mm. tuulivoima-alueet)

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Kaavaratkaisussa on kiinnitetty erityistä huomiota viheralueiden säilymiseen ja viherverkoston jatkuvuuteen
- Kiertotalouteen liittyvät kehittämistavoitteet on huomioitu muun muassa osoittamalla kiertotalouskeskittymä Sääskenharjuun

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Kaavassa on osoitettu nykyiset tuulivoima-alueet ja potentiaalisia uusia tuulivoima-alueita. Kaava ohjaa tuulivoimaloita sijoittumaan suuriin keskittymiin.

Maakuntakaava

Yleiskaavaratkaisussa on huomioitu kattavasti voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitetut merkinnät ja maakuntakaavamääräykset. Strateginen yleiskaava tarkentaa maakuntakaavan ratkaisuja.

Kaavaratkaisussa on huomioitu muun muassa maakuntakaavan vyöhykemerkinnyt, kuten lijkilaakson maaseudun kehittämisen kohdealue. Tuulivoima-alueita on lisätty maltillisesti maakuntakaavaan verrattuna. Strategisen yleiskaavan liikenneratkaisuissa on huomioitu maakuntakaavassa osoitetut maakunnalliset tavoitteet (esimerkiksi lin ohikulkutie). Maakuntakaava on otettu huomioon myös lin taajaman kaupan toimintojen ohjauksessa.

Strateginen yleiskaava poikkeaa maakuntakaavassa merkittävimmin turvetuotantoa koskevien merkintöjen osalta. Yleiskaavassa ei ole osoitettu turvetuotantoalueita. Ratkaisu pohjautuu toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin ja lin kunnan strategiaan tavoitteisiin.

Etenkin maa- ja metsätalouteen, rantojen käyttöön, tuulivoimaloiden rakentamiseen, tulvariskien hallintaan ja seudullisiin vähittäiskaupan suuryksiköihin liittyvät koko maakuntakaava-alueita koskevat määräykset on huomioitu kaavaratkaisussa.

[Oulun seudun kehityskuva 2030+](#)

Seudun kehityskuvatyössä esitetyt merkinnät ja toimenpiteet on huomioitu strategisen yleiskaavan kaavaratkaisussa. Kehityskuvassa on tuotu esille tavoite asemanseutujen kehittämisestä monipuolisina kaupunkikehittämisen kohdealueina. Tavoite on huomioitu strategisen yleiskaavan merkinnöissä ja määräyksissä. Kaavaratkaisussa on huomioitu myös muun muassa kehityskuvan tavoite keskustan läheisen alueen tiivistämisestä ja Oulun suuntaan suuntautuvien joukkoliikenteen runkoyhteyksien kehittämisestä.

7. Kehityspolku (täydentyy ehdotusvaiheessa)

Osiassa esitetään toimenpiteet strategisessa yleiskaavassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Omavaraisuus	
Monipaikkaisuus	

8. Lähteet

BirdLife Suomi. Suomen IBA-alueet. Osoitteessa: <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/iba/suomen-iba-alueet/> (luettu 23.2.2021)

Fingrid. Kantaverkon kehittämissuunnitelma. Osoitteessa: <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/kehittaminen/kantaverkon-kehittamissuunnitelma>

Iin kunnan voimassa olevat kaavat taustaselvityksineen. Osoitteessa: <https://www.ii.fi/voimassa-olevat-kaavat>

Iin kunnan voimassa olevat strategiat, selvitykset ja suunnitelmat. <https://www.ii.fi/strategia-saannot-ja-suunnitelmat>

Iin maankäytön kehityskuva. <https://www.ii.fi/muut-suunnitelmat-ja-selvitykset>

Metsähallitus 2021. Maat ja vedet -karttapalvelu. Osoitteessa: <https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/pinta-alat/karttapalvelut/> (luettu 31.3.2021)

Museovirasto 2021. Kulttuuriympäristön palveluikkuna. Osoitteessa: www.kyppi.fi.

Oulun kaupunkiseudun rakennemalli. Osoitteessa: <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-seutu/oulu-kaupunkiseudun-rakennemalli>

Oulun kaupunkiseudun rakennemalli 2030+. Osoitteessa: <https://www.ouka.fi/kehityskuva> (luettu 4.3.2022).

Oulun seudun lähijunaliikenteen esiselvitys 2019. WSP Finland Oy.

Paliskuntain yhdistys. Paliskunnat kartalla. <https://paliskunnat.fi/map/> (luettu 9.3.2021)

Paliskuntain yhdistys. Paliskuntien tiedot. <https://paliskunnat.fi/py/paliskunnat/paliskuntien-tiedot/>

Paliskuntain yhdistys 2013. Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa (PoroYVA).

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Tiehankkeet / Valtatien 4 kehittäminen. Osoitteessa <https://www.ely-keskus.fi/ely-pohjois-pohjanmaa/valtatie-4-valilla-oulu-kemi-kehittamishanke>

Pohjois-Pohjanmaan liitto. Maakuntakaavat taustaselvityksineen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021. TUULI-hanke, valmistuneet taustaselvitykset. Osoitteessa: <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/omat-hankkeet/tuuli-hanke/> (luettu 21.3.2022)

Savolainen, H., Karhinen S., Ulvi, T. ja Kopsakangas-Savolainen, M. 2019. Hajautetun uusiutuvan energian aluetaloudellisten vaikutusten arviointi ENVIREGIO-mallilla. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 31 / 2019.

Suomen tuulivoimayhdistys 2021. Tuulivoima Suomessa -kartta. Osoitteessa: <https://tuulivoimayhdistys.fi/tuulivoima-suomessa/kartta>

Tilastokeskus. Kuntien avainluvut. Osoitteessa:
<https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2019&active1=139>

Valtioneuvosto 2018. Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voimaan 1.4. Osoitteessa: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/uudistetut-valtakunnalliset-alueidenkayttotavoitteet-voimaan-1.4>.

Valtioneuvoston kanslia 2020. Tuulivoimaloiden infraääni ja terveys. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan artikkelisarja 11/2020.

Väylävirasto 2021. Oulun meriväylä. https://vayla.fi/oulu_vayla

Ympäristöministeriö 2016a. Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa. Suomen ympäristö 1/2016.

Ympäristöministeriö 2016b. Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016.

Ympäristöministeriö 2020. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Osoitteessa: https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet

Ympäristöministeriö. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi. Osoitteessa: [https://www.ymparisto.fi/fi-fi/Ajankohtaista/Uutiset/Ymparistoministerio_kuulee_ehdotuksista_%2837446%29_\(luettu_31.8.2021\)](https://www.ymparisto.fi/fi-fi/Ajankohtaista/Uutiset/Ymparistoministerio_kuulee_ehdotuksista_%2837446%29_(luettu_31.8.2021))

Kartta-aineistot:

BirdLife Suomi, lintujen päämuuttoreitit Suomessa:
<https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/paamuuttoreitit/>

Digiroad-aineisto.

Fingrid, karttapalvelu: <https://fingrid.navici.com/>

Museovirasto, kulttuuriympäristörekisteri:
<https://www.museovirasto.fi/fi/palvelut-ja-ohjeet/tietojarjestelmat/kulttuuriympariston-tietojarjestelmat/kulttuuriympariston-paikkatietoaineistot>

Lipas, Liikuntapaikat.fi: <https://www.jyu.fi/sport/fi/yhteistyö/lipas-liikuntapaikat.fi/lipas-2019-2-0>

Maanmittauslaitos, avoimien tiedostojen latauspalvelu <https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

SYKE. Vesikartta. Osoitteessa:
https://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikarttaviewers/Html5Viewer_4_14_2/Index.html?configBase=https://paikkatieto.ymparisto.fi/Geocortex/Essentials/REST/sites/VesikarttaKansa/viewers/VesikarttaHTML525/virtualdirectory/Resources/Config/Default&locale=fi-FI

Syke 2021. Tulvakarttapalvelu. Osoitteessa:
<https://paikkatieto.ymparisto.fi/tulvakartat/Viewer/Viewer.html?Viewer=Tulvakartat>

SYKE. Ykr-aineisto.

Väylävirasto, karttapalvelu: <https://julkinen.vayla.fi/oskari/>

Ympäristöhallinnon karttapalvelu Karpalo
<https://wwwp2.ymparisto.fi/KarpaloSilverlight/>

Ympäristöhallinnon latauspalvelu Lapiro
<https://paikkatieto.ymparisto.fi/lapio/latauspalvelu.html>